

27310

PROTOCOLULU

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

V. 2357

A

ARADULUI

Pentru sala de lectură

TIENUTE IN ANULU 1885

V 1974

ARADU, 1885.

TIPOGRAFFA ROMANA DIECESANA.

27310

27310

PROTOCOLULU

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

ESTRAORDINARIU

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

ARADULUI,

TIENUTE IN ANULU 1884.

ARADU, 1885.

TIPOGRAFIA ROMANA DIECESANA.

Palatul Cultural al Municipiilor din România
BIBLIOTECA

No. jur. de serie 125

19 30

27310

Protocolu

*despre sedintiele sinodului eparchialu extraordina-
nariu din dieces'a romana greco-orientala a Ara-
dului, tiente in anulu 1884,*

Siedinti'a I.

s'a tiente in Aradu la 27 Septemvre c. v. 1884. la 10 ore inainte
de mediadi.

Preziedinte: Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. Notariu: *Augustin Hamsea.*

Nr. 1. Dupa oficiarea santei liturgii in biseric'a ca-
tedrala si dupa seversirea invocarii spiritului santu adu-
nandu-se deputatii sinodali in sal'a institutului pedagogico-
teologicu dupa ce mai antaiu se chiama la notariatu Dr.
Nicolau Oncu si Augustin Hamsea, si dupa ce la apelulu
nominalu respundu 34 deputati presenti, si astfelu se con-
stata, ca sinodulu este capace a lua concluse valide— Prea
Santi'a Sa rostesse urmatoriulu cuventu de deschidere :

Prea onoratiloru Domni deputati !

„Precum a fost pururea cea mai ferbinte dorintia a
nostra, a inmulti si a completa dupa putintia institutele
nostre culturali din diecesa, pentru a corespunde totu mai
multu trebuintieloru nostre numeroase, — de asemenea a fost
si cea mai mare nisuintia a nostra a asigurá cât mai bine
esistenti'a si desvoltarea acelor'a pre secolu inainte.

Assigurarea acést'a credemu a o ajunge, daca macaru
o parte a fonduriloru nostre modeste o vom investi in rea-

lități mai puțin espuse fluctuațiilor timpului, decât valut'a.

Avend acestea în vedere îndată după împărțirea fondurilor comune, și mai ales după ce am esperiatu, că din banii noștri sume însemnate zacu în casele de păstrare cu venitu mai puțin 8⁰/₀, mi-amu întorsu privirea asupra unor realități, seau bunuri, usioru de exploatare din apropierea noastră, cari s'au făcutu de vendiare din partea proprietarilor lor, și cari după calcululu meu și al altor esperti ar aduce celu puțin 6⁰/₀ de capitalulu, ce s'ar investi în ele.

Dar știendu eu, că asemenea investire apartiene la competenți'a Vener. Sinodu eparchialu, ér de alta parte întielegendu, că ar mai fi alții, cari reflectéza la aceleasi bunuri; mi-am luat voia, domnilor deputati în interesulu causei a ve invita pre astadi la acésta sesiune estraordinaria, pentru a-ne consulta, nu cumva am aflá de bine o parte din capitalele noastre a o investi și în careva realitate sigura ?

Deci salutandu-ve de buna venire; și punendu înainte și opiniunea Consistoriului nostru în acésta privintia și cu aceea împreuna și actele referitórie la unele bunuri, și preste totu la acésta afacere dechiaru sesiunea sinodului nostru eparchialu straordinariu, convocatulu pre astadi de deschisa.

Sinodulu ié la cunoșcintia cuventulu de deschidere între urări de „se traiésca.“

Nr. 2. Preasanti'a Sa, după ce espune mai pre largu cele cuprinse în cuventulu de deschidere, presenta Sinodulu reportulu Consistoriului împreuna cu opiniunea acestui'a de a se cumper'a pre sém'a diecesei dominiulu (Serglinu) Schöndorf.

Sinodulu transpune acestu reportulu pentru studiare unei comisiuni ad hoc, constatátore din 9 membri, în care se alegu, din cleru : Ieroteiu Belesiu, Georgiu Craciunescu și Mihaiu Sturz'a

ér dintre mireni: Vincentiu Babesiu, Ioan Popoviciu Desseanu, Nicolau Zigre, Georgiu Feieru si Adalbertu Mihailoviciu.

Ne mai fiindu alte obiecte la ordine siedinti'a se incheia, si se anuntia cea urmatória pre dupa amédi la 5 óre.

Acestu protocolu s'a cetitu si autenticatu prin comisiunea de autenticare sinodala esmisa sub Nr. prot. 5 in 22 Octomvre 1884.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Augustin Hamsea, m. p.

notariu.

Davidu Nicóra, m. p.

deputatu sinodalu.

Dr. Nicolau Oncu, m. p.

notariu generalu.

Dr. Georgiu Popa, m. p.

membru sinodalu,

Ioanu Belesiu, m. p.

membru sinodalu

Siedinti'a II.

s'a tienutu in Aradu la 27. Septemvre 1884, la 5 óre dupa amédiadi.

P r e s i e d i n t e: Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu: *Ioanu Metianu.* **N o t a r i u:** *Augustin Hamsea.*

Nr. 3. Se pune la ordinea dilei reportulu comisiunei ad hoc, carea prin reportoriulu seu Paulu Rotariu face urmatórea propunere:

Consistoriulu eparchiei aradane se autoriséza de Sinodu a efeptuí cumperarea dominiului Serghin (Scöndorf) cu dreptu de proprietate, precum si a unoru obiecte din fondulu instructu, pre cari le-ar aflá Consistoriulu neincugiuratu de trebuintia, ori folositóre, séu necesarie intru asigurarea veniteloru dupa realitáti — între marginile stipulatiuniloru

comunicate acestui Sinodu prin reportula consistorialu dto 24 Septemvre 1884. Nr. 2972.

Acésta cumperare se va face din si cu mijlócele banesci ale diecesei gr. or. romane din Aradu, prin urmare si dreptulu de proprietate si de folosire atát asupra realitátiloru cât si asupra obiectelor, ce se vor cumperá din fondulu instructu va fi eschisivu alu diecesei.

Consistoriulu eparchialu va induce atát realitátile apartinatórie acestui dominiu, cât si eventualminte obiectele mobile int'unu inventariu, separatu, cá avere diecesana ; va ingrigi despre administrarea acestui dominiu, dar fara alu exploatá intreg in regia proprie ; va face Sinodului eparchialu reportu specialu, respective socóta speciala in fie-care anu despre modulu de administratiune, despre rentabilitatea dominiului, despre venitele si spesele lui.

In fine in considerarea pareriloru ivite in comisiune : cumca in decursulu afaceriloru conlegate cu cumperarea, platirea, respective primirea in posesiune a dominiului cumperandu, se potu iví momente, ce reclama intrevenirea Sinodului, carele cu greu s'ar poté intruní la momentulu necesariu ; comisiunea propune a se institui pentru acestu actu o comisiune sinodala de trei membrii, care va controlá, eventualminte sprigini actiunea Consistoriului in acestu actu, avendu a reportá Sinodului procsimu despre activitatea sa, respective a-si motivá procederea sa.

De membri in acósta comisiune sinodala, comisiunea esmisa recomenda pre Domnii : Ieroteiu Belesiu, Vincentiu Babesiu si Paulu Rotariu.

Facia de acósta propunere deputatulu Mircea V. Stanescu face urmatórea contra propunere :

In vederea pretiului si a sarcineloru reali, precum de alta parte din perspectiva veniteloru positive si sperative casulu de facia fiendu neconveniabilu si in bas'a §. 132

pct. 1. Sinodulu trece la ordinea dilei asupra propunerii comisiunei combinatórie, ad hoc.

Er deputatulu Ioanu Moldovanu face din partea s'a urmatórea propunere:

Admitiendu-se in principiu investirea unei parti a baniloru diecesani in realitáti, cumperandu-se cu pretiuri moderate, de órece dominiulu Schöndorf avendu 1500 jugere catastrali, din cari 400 jugere suntu espuse esundării muresiului, m'a 136 jugere nefolositórie, ca maracini, referitóriu la pretiulu de 300,000 fl. este fórte scumpu, sè se autoriseze Consistoriulu cu delaturarea Schöndorfului a cumperá alte averi, cand se va dá ocasiune de cumperare.

Dupa o discussiune la care ieu parte mai multi vorbitori, incheiandu-se desbaterea pune la votu cu invoirea Sinodului propunerea comisiunei, la cererea a loru 10 memcrii se face votare nominala, alu carei'a resultatu este urmatoriulu:

Au votatu pentru propunerea comisiunei:

Deputatii Emericu Andreescu, Ieroteiu Babesiu, Ioanu Belesiu, Vasiliu Belesiu, Vincentiu Babesiu, Traianu Barzu, Demetriu Bonciu, Moise Bocsianu, Petru Chirilescu, Georgiu Craiunescu, Ioanu P. Desseanu, Georgiu Feieru, Teodoru Filipu, Alesandru Filipu, Ioanu Groz'a, Augustin Hamsea, Stef. Jianu, Teodor Lazaru, Adalbert Mihailoviciu, Davidu Nicóra, Petru Oprisiu, Nicolau Oncu, Georgiu Pop'a, Sigismund Popoviciu, Teodoru Papu, Paulu Rotariu, Mihaiu Sturz'a, Petru Suciú, Paulu Tempea si Nicolau Zigre.

Pentru propunerea deputatului Mircea V. Stanescu au votatu :

Iosifu Botto, Georgiu Lazaru, Paulu Milovanu, Ioanu Moldovanu, Vasiliu Mangra si M. B. Stanescu.

Astfeliu cu 30 voturi contra 6 se redica propunerea comisiunei la valóre de conclusu in intregu cuprinsulu ei.

Nr. 4. Reportoriulu comisiunei bugetarie cetesce proiectulu pentru solvirea spesele de viaticu si diurne deputatorulu presentu, si

Sinodulu votéza spesele fiecarui deputatu, care la olalta facu sum'a de 467 fl.

Nr. 5. Pentru autenticarea protocolului de facia,

Sinodulu esmite o comissiune, in care se alegu toti deputatii din locu.

Ne mai fiindu alte obiecte de resolvitu, Preasanti'a Sa parintele episcopu multiemesce sinodului pentru interesulu si zelulu, aretatu facia de caus'a pusa in desbatere, si implorendu binecuventarea ceriului asupra lucrarilor a-cestui Sinodu dechiara sesiunea straordinarie de inchisa.

Acestu potocolu s'a cetitu si autenticatu prin comissiunea de autenticare alésa sub Nr. prot. 5 la 22 Octomvre 1884.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Augustin Hamsea, m. p.

notariu.

Davidu Nicóra, m. p.

deputatu sinodalu

Dr. Nicolau Oncu, m. p.

notariu generalu.

Dr. Georgiu Popa, m. p.

membriu sinod.

Ioanu Belesiu, m. p.

deputatu sinod.

PROTOCOLULU

DESPRE

SIEDINTIELE SINODULUI EPARCHIALE

DIN

DIECES'A ROMANA GRECO-ORIENTALA

A

ARADULUI,

TIENUTE IN ANULU 1885.

ARADU, 1885.

TIPOGRAFI'A ROMANA DIECESANA.

Protocolulu

despre siedintiele sinodului eparchiale din dieces'a romana greco-orientala a Aradului, tienute in anulu 1885.

—□—

Siedinti'a I.

s'a tienutu in Aradu la 31. Martie (12. Aprilie) 1885.

Preziedinte: Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu: *Ioanu Metianu.* Notariu: *Dr. Iuliu Bonciu.*

Nr. 1. Dupa servirea santei liturgii si a chiamarii santului spiritu in biseric'a catedrala, deputatii sinodului presentandu-se in sal'a institutului pedagogico-teologicu, Preasanti'a Sa parintele episcopu diecesanu ocupandu scaunulu presidiale, si chiamandu la notariatu in modu provisoriu pana la constituire, din cleru: pe Ignatiu Papp si Vasiliu Mangra; ér dintre mireni: pe Dr. Nicolau Oncu, Dr. Demetriu Selceleanu, Dr. Iuliu Bonciu si Silviu Suciu, — cetesce cuventulu presidialu de deschidere; care din partea deputatiloru sinodali primindu-se cu viu entusiasmu si cu uràri de „*se traésca*“ se petrece la protocolu per estensum precum urméza:

Christosu a inviatu Domniloru deputati!

Cu mare bucuria Ve salutu si la inceputulu acestei sessiuni sinodale Domniloru deputati, Ve salutu din inima cá pre cei impreuna lucratori cu mine in vi'a Domnului, avendu firm'a sperantia ca si in cursulu acestui periodu Vi Veti impliní cu devotamentu chiamarea Domnieloru Vóstre.

Suntemu la inceputulu unui nou periodu alu vietii si activitatii sinodali, de care se bucura sant'a noastra biserica, Domniloru deputati; deci me simtirescu ferice ca si in acestu periodu aflu intre Domniele Vostre, — cu putiene esceptiuni, — mai pre toti acei fii demni ai diecesei noastre aradane, cu cari de 10 ani incóce, amu conlucratu impreuna, la posibil'a regenerare a acestei diecese; ér déca totusi vedu si lipsindu dela acestu sinodu pre unii dintre vechii nostri conlucratori, nutrescu speranti'a ca cei ce se infatisiéza acum pentru prim'a óra între noi, vor fi totu atât de buni si zelosi conlucratori in vi'a Dommului.

La acestu sinodu se implinescu 10 ani Domniloru deputati, de cand bunulu Dummedieu, carele conduce destinele omului, prin sinodulu diecesanu din 1875, m'a chiepatu la inalt'a demnitate archierésca, si la conducerea acestei diecese de Dummedieu binecuventate. Suntu asia dar 10 ani, Domniloru deputati, de cand amu conlucratu si conlucru cu Domniele Vostre in vi'a Dommului.

Dupa unu asemenea restimpu indelungatu, eu unulu detoriu sum a multiemí lui Dummedieu pentru tóte binefacerile sale spre mine, ér dupa aceea datori suntemu, Domniloru deputati, in consciinti'a chiamarii noastre, a dá séma de rezultatele activitatii noastre din trecutu, atât fatia de alegatorii nostri, cât si fatia de publiculu nostru, pentrucá se oferimu tuturoru ocaziune a eunósce cât mai bine, nu numai rezultatele activitatii noastre din deceniulu trecutu, dar si neajunsele, cu cari avuramu a ne luptá, si asia a se pronunciá asupra noastra; ér pentrucá pronunsiarea se póta fi cât mai justa, datori suntemu Domniloru deputati a amintí macaru numai câteva si din neajunsele, ce amu intimpinatu in lucrarile noastre.

Desi sinodalitatea noastra datéza dela 1870, cand s'au intr'unutu prim'a data sínódele noastre eparchiali pe bas'a statutului organicu, totusi greutatile inceputului si lips'a

medilóceloru de o parte, apoi cele 2 schimbări in scaunulu episcopescu alu Aradului, între anii 1872—1874 de alta parte, n'au permis a se face ceva inbunatatiri mai insemnate in starea de mai nainte a diecesei: astfeliu dar, — precum se scie, — pana la 1875, cand fù alegerea si introducerea mea in scaunulu archierescu, dieces'a luptá cu o multime de neajunsuri.

Dintre tóte acele neajunsuri, de aici din centru, nu voiu amintí decât starea cea neglésa a institului nostru pedagogico-teologicu, singurulu nostru institutu superioru de cultura in diecesa, foculariulu, din care au a iesí preotii si invetiatorii nostri, luminatorii si conducetorii poporului nostru, spunendu Ve Domniloru deputati, cumca nici acestu institutu nu erá in stare corespundietóre.

Despartimentulu pedagogicu — se adapostea intr'o casa vechia aprópe ruinata, donata diecesei de fericitulu Sav'a Arsiciu, curendu dupa infiintiarea preparandiei, (1812) ér obiectele de invetiamentu le propuneau 2 profesori si 1 catechetu, toti barbati distinsi, dar inbetraniti in seviciu cu léfa de câte 3—400 fl. pe anu. Din asemenea cause acelu institutu in 2 ronduri fù si admoniatu de guvern, si consistoriulu provocatu alu readuce in stare corespundietóre.

Despartimentulu teologicu stá si mai reu, càci n'avea nici macaru localulu seu propriu, ér prelegerile se tienéu in locale streine inchiriate dela privati. La acestu despartimentu erau numai doi profesori cu asemenea lefi slabe, ca si cei dela preparandia, cari profesori inse mai avéu si alte ocupatiuni.

Din afara, din diecesa éراسi nu voiu amintí multele neajunsuri, ci voiu spune numai cà nu erau nici scoli, nici invetiatori de ajunsu, dar nici dotatiunea corespundietóre, precum nu suntu nici astadi chiar preste totu, ér scóle de fetitie erá numai un'a in tóta dieces'a.

De asemenea neajunsuri cuprinsa fiindu dieces'a la 1875, cand fuseiu eu introdusu in scaunulu episcopescu, gri-gea mea principala si a nóstra, a tuturor, fù Domniloru deputati, a ne ocupá dupa putintia, cu delaturarea neajunsuriloru, spre care scopu ni amu concentratu activitatea, asupra urmatóreloru intreprinderi mai intetitóre :

1.

Avendu in vedere chiamarea nóstra principala : de a conlucrá dupa putintia la ridicarea clerului si poporului, biseric'a nóstra cea viua in cultur'a morala-religiósa, si prin acést'a la perfectiune, scopulu supremu alu omului ; dar considerandu ca acést'a numai prin preoti si invetiatori buni se póte ajunge, ér asemenea preoti si invetiatori buni numai intr'unu institutu pedagogico-teologicu corespondietoriu cerintieloru timpului se potu educá : inea in sinodulu din 1875, in care s'a indeplinitu si introducerea mea in scaunulu episcopescu, ne-amu intielesu Domniloru deputati, a cladí unu institutu pedagogico-teologicu corespondietoriu, ceea ce cu ajutoriulu lui Dumnedieu, totu in acelasi anu s'a si realizatu, parte din unele fonduri disponibile, parte din colecte benevole in diecesa. Intielegu institutulu acest'a, in care ne aflamu de presinte, si care ne-a costatu 35,000 fl. v. a.

2.

In urmatoriulu anu 1876, fiind lipsa a se provedé acelu institutu si cu profesorii trebuintiosi, si preste acést'a fiindu lipsa a ridicá si preparandi'a nóstra la niveaulu preparandieloru de statu : am inmullitu cursurile preparandiali dela 2 cum erau mai nainte, la 3, ér posturile de profesori dela 3 la 5, dupa cum prescrie legea statutului. De asemenea amu inmullitu si posturile profesoriloru de teologie dela 2 la 3, ér mai tardiu la 4 precum suntu astadi.

Amu pusu la cale pensionarea profesorilor emeriti, si inlocuirea lor cu altii noi, si in fine amu amelioratu lefile dela 3—400 fl. mai antaiu la 600 fl. ér mai in urma la 900 si 1000 fl. cum suntu de presinte.

3.

Desi in urm'a celor de sus ajunseramu a avé si posturi si lefi mai corespundietóre, dar apoi ni lipsea trebuintiosulu numeru de profesori cualificati; deci totu in 1876 ne vediuramu siliti a infiintiá mai antaiu 2, ér mai apoi 3 stipendii de câte 400 fl. pentru tinerii, cari s'ar pregatí pentru profesura pre la Universitáti in, si afara de patria. —

4.

Dupa delaturarea neajunsurilor pana aci insirate, amu intimpinatu o mare lipsa de invetiatori in diecesa, de nu se poté acoperí din numerulu celu scadiutu pana la 40 alu elevilor de preparandie; astfeliu dar la anulu 1877 am ajunsu la infiintiarea unui alumneu modestu, deocamdata numai pentru 30 elevi, care in decursulu timpului s'a maritu pana la 80 de elevi, precum este astadi, provediuti cu qartiru, viptu si cu alte trebuintie; mai remanendu inca si acuma câte 30 de elevi afara de alumneu.

5.

Prevediendu noi ca prin infiintiarea alumneului se va acoperí numai in parte lips'a de invetiatori, ér de alta parte esperiandu ca fetitiile poporului nostru nu prea cercetéza scólele de baieti: totu in 1877, amu conceputu idei'a infiintarii scóleloru de fete separate de cele de baieti, aplicandu pentru acele scóle numai invetiátóre, cari prelanga obiectele de invetiamentu, se mai instrueze pe eleve, si in lucrulu de mana, in economi'a casnica, si in cantu, cari tóte ambitiunéza fórte atát pre eleve cât si pre parintii lor, la invetiatura.

Pentru acoperirea lipsei de invetiatóre amu deschisu si pentru femei 3 cursuri preparandiale, din cari pana acum au esitu preste 30 de invetiatóre, si s'au infiintiatu 18 scóle nóue de fetitie in dieces'a nóstra.

6.

Dupa terminarea acestor'a Domniloru deputati, avendu in vedere dotatiunea cea slaba si precaria a preotimei nóstre, a trebuitu se ne întórcemu privirea si la ameliorarea acelei dotatiuni, cum si la ingrigirea de veduvele si orfanii preotiloru ; astfeliu, — dupace pentru invetiatori esistá deja unu modestu fondu, totu in anulu 1877, cu binevoitoriulu spriginu alu sinodului de atunci, amu infiintiatu cunoscutulu fondu preotiescu, carele la finea anului espiratu 1884 ajunse la sum'a de preste 80,000 fl. cu frumósa menitiune de a ajutá acum la inceputu numai pre preotii mai slabu dotati, apoi pre veduvele si orfanii preotiloru, ér dupa timpu, de a dotá pre toti preotii nostri din intrég'a diecesa.

Acestu fondu inca dela inceputulu lui in anulu 1877 a ajutatu dupa putintia pre multe veduve si orfani preotiesci, lipsiti de medilóce, precum ajuta si adi pre fórte multe veduve si orfani seraci.

7.

Totu in anulu 1877. s'a delaturatu si greutátile si pedecile, ce dela 1865 încóce, se opuneau devenirii fundatiunei Elen'a Ghiba Birta in administratiunea si possessiunea nóstra, si asia cu ajutoriulu lui Dummedien primirãmu si aceea fundatiune, in suma de 51,000 fl. din a caroru interese se stipendiéza 12 tineri, cu câte 200 fl. pre anu.

8.

Vediendu-se ca si resiedintia episcopósea si cancelarielo consistoriale, suntu in stare slaba si necorespundietóre: in

anulu 1878 amu cumperatu cas'a vecina, si amu adjustat'o de cancelaria consistoriale, ér in anulu urmatoriu 1879 amu claditu de nou resedinti'a episcopésca, precum se afla astadi. —

9.

Totu in anulu 1879. s'a infintiatu tipografi'a diecesana, pre care, — cum se scie, — amu donat'o eu dela mine diecesei, si care prelanga alte servitie modeste, facute culturei si literaturei nóstre, de presinte mai dispune si de o avere de preste 12,000 fl.

10.

Abia implinite cumva aceste Domniloru deputati, si se ivira altele totu atât de semtitóre, intre cari éراسi lips'a de teneri de ajunsu pregatiti pentru profesura la institutul nostru pedagogicu-teologicu, cum si pentru sucrescentia in cancelariile consistoriali, si la oficiele mai insemnate bisericesci, astfeliu pre langa cele 3 stipendii de mai nainte a trebuitu se ne mai gandimu si la alte ajutóre. Deci, in lipsa de medilóce, aflaram de bine inca la anulu 1880 a intrevení, mai antaiu la Inaltu Prea Santitulu Archiepiscopu si Metropolitu alu Bucovinei, Domnulu Silvestru Andreeviciu Morariu, si la veneratulu consistoriu, apoi la inaltele ministrie de culte si instructiune in Budapest'a si Vien'a, si in urma chiar si la Majestatea S'a, prea gratiosulu nostru Imperatu si Rege, pentru admiterea a 2 elevi din dieces'a nóstra, in seminariulu clericalu din Cernautiu, pe spesele fondului religionariu din Bucovin'a, ceea ce din grati'a Majestatii Sale numai in 1883 am potutu ajunge, cand apoi indata an si trimisu acolo 2 tineri de buna sperantia.

11.

In urm'a celoru premise cu privire la stipendie credu se Vi facu o placere Domniloru deputati, aretandu-ve, ca

precand dieces'a noastră înainte cu 10 ani dispunea numai de unu singuru stipendiu de 120 fl. din fundatiunea Paffy, astadi dispune de următoarele 22, si respective 26 de stipendie, si anume: 3 stipendii diecesane de câte 400 fl. 2 stipendie in seminariulu Cernautiu, 12 stipendie a 200 fl. din fundatiunea Birt'a, 2 stipendie a 120 fl. si a 400 fl. din fundatiunea Paffy, 2 stipendie a 120 fl. din fundatiunea Faur de Teiusiu, 1 stipendiu de 300 fl. din fundatiunea An'a Ebesifalvay, numai dilele trecute realizata, de totu dar 22 de stipendii.

Catra acestea mai vinu 4 stipendie facute de fericitul Schuffman din Banat-Comlosiu a 120 fl. pentru protopopiatulu Banat-Comlosiului, de totu dara 26 de stipendie.

12.

Dupa tóte acestea simtiendu-se inea mai de multu lips'a unui Seminaru diecesanu, pentru mai buna ingrigire si crescere a tinerimei noastre preparandiali si clericali, inea in 1882 amu intrevenitu in scrisu si in persóna la fericit'a baronésa Ifigeni'a Sina din Vien'a, pentru donarea intravilanului si a caseloru densei, de aici, din strad'a Sina, spre scopulu unui seminaru. Intrevenirea acést'a intr'atát'a avú, pentru noi resultatu bunu, incát fericit'a baronésa Ni donà 1000 stêngini quadrati din fruntea intravilanului seu, ér casele si magazinulu de langa acel'a, ni le vendù cu 18,500 fl. pretiulu inventariului, cum le-a primitu dens'a, din lamentulu fericitului ei sotiu.

13.

Procurandu astfeliu loculu doritu, a trebuitu se ne gândimu la medilócele pentru cladirea seminariului. Spre acestu scopu in vér'a anului 1883 amu intreprinsu o colecta benevola in dieces'a, care ni-a datu resultatulu imbucuratoriu de 55,000 fl. Catra care mai intrebuintiandu-se si fondu-

rile taselor II si III in suma de 12,000 fl. apoi fondulu institutului pedagogicu-teologicu, claditu in 1875 de 6000 fl. si in fine mai luandu-se unu imprumutu cu amortisare de vre-o 25,000 fl. pe acelasi institutu claditu in 1875, carele in urm'a cladirii noului seminariu, si asia, inca in vér'a acést'a se va transformá intr'o casa de inchiriatu, alu carei venitu se calculéza la circ'a 3000 fl. pe anu : in Iulie anulu trecutú 1884, am inceputu cladirea noului seminariu, carele asia cum se presinta inamtea Domniloru Vóstre, in 1—2 luni luni cu ajutoriulu lui Dumnedieu, va fi dejá predatu destinatiunei lui.

14.

Totu in anulu trecutú 1884, s'au inceputu si proce-sele de despartire ierarchica, ale comuneloru nóstre micste, aflatóre inca totu sub ierarchi'a serbéscá ; ér in decursulu timpului s'au regulatu, in modu satisfacatoriu, si referintiele facia de monastirea nóstra Hodosiu-Bodrogu.

15.

Catra aceste rezultate mai insemnate, espuse pana aci, am a vi mai aduce la cunoscintia Domniloru deputati, ca avendu eu in vedere si alte detorintie ale mele, mai in totu anulu am intreprinsu câte un'a, doue visitatiuni cano-nice in diecesa, pentru câte un'a si dóue septemani, cele-brand in fiecare di diminéti'a utreni'a in câte o comuna, dupa aceea pe la 10 óre liturgia, in alt'a comuna, ér mai ca-tra séra vecernia dupa imprejuràri, in câte un'a, doue si chiar trei comune dupa olalta, predicandu in totu loculu cuventulu lui Dumnedieu, si indemnandu pre poporu, la paz'a legii lui Dumnedieu, si la imbratisiarea culturei mo-rale religióse ; apoi cercetandu si scólele nóstre, imbarba-tandu atát pe elevi, cât mai vertosu pe parintii loru, — cari me insotieu in totu loculu, — la imbratisiarea inve-

tiaturii atât de necesarie în dilele noastre, pentru a poté tienne concurenția, în lupt'a de existenția, cu celelalte națiuni împreună locuitoare. De asemenea, în totu loculu, am pusu acesteă tóte, și la inim'a preoților, a invetiatorilor, și a functionarilor nostri, cá pre o condițiune indispensabilă a existenției noastre.

Astfelu potu afirmá, Domniloru deputati, ceea ce dovedescu și actele din archivulu consistorialu, că visitatiunile mele canonice de până acuma, s'au estinsu preste $\frac{4}{5}$ parti ale diecesei, mai remanendu încă numai $\frac{1}{5}$ parte necercetată. —

Preste acesteă — cum sciti — Domniloru deputati, în totu anulu am esmisu câte 3—4 pastorale în diecesa, la serbatorile născerii și ale învierii Domnului, apoi la anululu nou și alte ocațiuni, tóte acele pastorale totu în sensulu celor de sus, precum se potu vedé érasu în archivulu consistorialu.

Cari, și ce rezultate vor fi produsu până acuma, și vor mai produce în viitoriu, tóte acesteă și încă alte asemenea staruintie ale mele, pre cari nu le am amintitu aici, vor ști mai bine diecesanii mei; ér eu sum liniscitu în consciința mea a fi facutu totu ce mi-au permisu modestele mele poteri, ér cu privire la visitatiunile canonice consciința mea 'mi spune, că am facututu atât, cât n'a mai facutu până acuma, nici unulu dintre fericitii mei antecesoru în archieria, de când esista dieces'a. Dar afara de acésta mai sum liniscitu în consciința mea și pentru că facendu eu o comparațiune între starea diecesei din înainte cu 10 ani, și cea de acuma. — pre lângă tóte greutatele și neajunsele, — totu aflu unu progresu îmbucurătoriu în tóte privințele.

Am aflatu de bine a face acésta comparațiune nu numai pentru linistirea mea, dar și pentru a Domnieloru Vóstre, Domniloru deputati, căci precum se știe, tocmai și con-

scriptiunea poporului, cea mai din urma, efeptuita din partea statului, ni a causatu cele mai dureróse ingrigiri, cand s'a respanditu — faim'a in tóte partile, cumca poporul nostru din anu in anu, s'ar imputiená in modu inspaimentatoriu. Deci voind eu a me convinge cât mai bine despre adeverat'a stare a lucrului, si apoi a ne cugetá cu totii la delaturarea reului : la finea anului trecut 1884 am dispusu o numerare nóua de poporu, care cu greu potea fi esacta ; si chiar pentru mai mare esactitate, am dispusu a se numerá in tóte parochiele nóstre din diecesa, mai antaiu tóte casurile de nascere, dupa matriculele botezatiloru, apoi tóte casurile de mórte dupa matriculele mortiloru din totu restimpulu celoru 10 ani trecuti, adeca : dela 1. Ianuariu 1875 pana la 31. Decemvre 1884, si apoi a face comparatiunea receruta, pentru a vedé adeverat'a stare a lucrului.

De asemenea am dispusu a se mai conscrie si alte rezultate de interesu pentru noi, si asia spre liniscirea nóstra a tuturoru am constatatatu in modu autenticu, ca desi in 104 de parochii, cu adeveratu sunt cu 3005 mai multe casuri de mórte, decât de nascere, si asia in acelea 104 parochii se arata unu scadiamentu de 3005 suflete ; dar apoi in celelalte 528 de parochii ale diecesei nóstre in cari s'au nascutu 235,618, si au muritu 201,457 individi, se arata o crescere de 34,161 suflete. Deci si daca detragemu scaderea de 3005 din crescamentulu de 34,161, tot mai remane unu sporiu de 31,156 suflete.

Afara de acést'a am mai constatatatu si alte progrese inbucuratóre, si anume :

a) ca, in cursulu celoru 10 ani s'au ziditu 30 de biserici nóue, si s'au reparatu 140 dintre cele vechi.

b) ca, catra cele 503 scóle ce se aflau inainte, in cursulu celoru 10 ani s'au mai infiintiatu 113 scóle nóue,

asia ca pre cand inainte de 10 ani aveamu numai 503 scóle, astadi avem 616, intre cari si un'a civila superióra, infiintiata numai anulu trecutú in Pesc'a; apoi alte 18 scóle nóue de fetitie conduse numai de invetiátóre.

c) ca, in decursulu celoru 10 ani s'a sporitu si numerulu umblatoriloru la scóla cu 6793 prunci de ambe sexele.

d) ca, in proportiunea inmurtirii scóleloru s'au sporitu si lefile invetiatoresci, cu sum'a de 21,180 fl. 50 cr. pre langa cari si unele pamenturi, si naturalie.

e) ca, in timpulu mai nou s'au sporitu si chorurile vocale bisericesci dela 2, cum erau mai nainte, la 37, cum sunt astadi, si in fine:

f) ca, si mai imbucuratoriú sporiú se arata in capitalele bisericesci, càci pe cand inainte cu 10 ani tóte capitalele erau de 580,786 fl. 05 cr. astadi sunt de 828,004 fl. 98 cr., prin urmare aici se arata unú sporiú de 247,218 fl. 93 cr. Afara de acestea s'au mai sporitu si fondurile scolari cu 62,418 fl. 71 cr.

Acestea sunt rezultatele mai insemnate din cei 10 ani trecuti ai archieriei mele, produse pre langa modestele poteri si pre langa ajutoriulu de care am dispusu.

Càta parte din aceste rezultate se póte atribuí si nisuintieloru mele, Vetí sci mai bine Domniele Vóstre, Domniloru deputati, cari cunósceti mai deaprópe, acele nisuintie ale mele, si cari cá representanti ai clerului si poporului nostru, singuri sunteti competinti si chiamati a judecá si a Ve pronuntia.

Ori cât de imbucurátóre s'ar paraa acelea, eu insumi recunoscú a fi prea pucine fatia cu trecutulu de 10 ani, ér mai alesu fatia cu cerintiele timpului, si cu número-sele nóstre necesitàti. Ba trebue se marturisescu, ca s'ar fi pututu face si mai multu, si chiar eu insumi poteamu

produce mai multu, daca a-si fi intimpinatu aceasi spriginire, la toti membrii sinódeloru, precum am intimpinatu acést'a din partea celoru mai multi; ér acést'a usioru se potea ajunge, daca toti membrii sinodali tieneau contu de greutatea responderii, ce cade pre unulu fiecarele, si pre toti la olalta.

Se nu Ni se ié in nume de reu acést'a reflexsiune parintésca si sincera, càci traimu timpuri grele, cand trebuie se cautamu cu tóta seriositatea de trebile nóstre. Avem inca fórte multe de indreptatu, avem inca fórte multe neajunse de delaturatu, avem dar inca fórte multu de lucratu, si nu scimu inca ce timpuri mai potu vení; deci datori suntemu a intrebuintiá cât mai bine timpul de facia, si a folosí cât mai intieptiesce terenulu celu manosu bisericescu, ca se producemu rezultate demne de noi, si de biseric'a nóstra. Resultate, cari se recompenseze cu prinso-sintia spesele recerute de viéti'a nóstra constitutionala.

Daca admitemu, precum trebuie se admitemu, ca biseric'a nóstra este biseric'a nationala, atunci trebuie se admitemu si cealalta consecintia logica, cumca ceea ce lucràm si facemu pentru biseric'a, lucràm si facemu totodata si pentru natiunea nóstra, care e nedespartita de biseric'a nóstra. Deci cine este fiu adevveratu alu biseric'e si natiunei nóstre, acel'a se vina se lucre cu noi alaturea pre terenulu celu manosu alu biseric'e nóstre nationale, care din darulu lui Dumnedieu se bucura de cele mai frumóse drepturi; ér incât cineva n'ar potea lucrá impreuna cu noi, celu putienu se nu ne impedece, si se nu fie contra nóstra, ca asia in timpul ce ni-lu va fi mai rezervatu Dumnedieu in viétia, se ni implinimu unulu fiecarele, si toti la olalta datori'a de fii buni si credinciosi ai s. maice nóstre biseric'i, scutulu si adapostulu nostru in tóte timpurile.

Cand invitu pre toti parintesce, si deosebi pre Domniele Vóstre, Domniloru deputati, la conlucrare pe terenulu

bisericeescu, totodata dorescu a Vi aminti, ca nu numai caus'a carei'a servim cu totii, dar si organizatiunea bisericeii n'ostre, pretinde imperiosu dela noi, cea mai buna cointelegere si armonia, adaugendu ca acést'a din partemi nu va lipsi nici pe viitoriu, precum n'a lipsitu nici in trecut, sciind bine ca numai asia vom indeplini inca multele si grelele probleme, la cari ne am angajatu cu totii, cand am primitu chiamarea ce avemu.

Deci rogandu-ve se primiti nu numai acele espuneri, dar si aceste sfaturi parintesci, cu aceasi bunavointia, cu care Vi le-am impartesitu eu, apoi in fine rogandu si pre Dumnezeu se ne spriginésca si mai incolo tot mai multu in nisuintiele n'ostre, si se ni reserve tuturoru inca multu timpu de conlucrare la olalta, dechiaru sesiunea ordinaria a sinodului nostru eparchialu, pentru anulu 1885 de deschisa."

Nr. 2. Dupa acést'a deputatul Vincentiu Babesiu luandu cuventulu constata, ca fiindu discursulu de deschidere alu Preasantiei Sale unu actu istoricu de mare importantia, asupra caruia cei chiamati vor trebui sè se pronuncie si se-i de apretierea cuvenita, *si resérva a-si face o propunere speciala dupa constituirea sinodului*; ér dupa deputatulu Vincentiu Babesiu luandu cuventulu deputatulu Dr. Nicolau Oncu dechiaru, ca fiindu discursulu presidialu unu actu ce face epocha in viéti'a n'ostre bisericeésca, crede ca si pana la constituire, *in momentulu primei impresiuni ne simtimu indemnati a dá tributulu reverintiei si recunoscintiei n'ostre facia de Preasanti'a Sa* pentru valoratele-i lucrari enumerate in acestu discursu.

Deputatii sinodului respondiendu cu **se traésca Preasanti'a Sa**, consimtu intru tóte cu cuvintele de recunoscintia a antevorbitoriloru rezervandu-si dreptulu a se pronuncia in meritu si a dá apretiare cuvenita cuventului de deschidere, dupa constituire.

Nr. 3. Cetindu-se list'a deputatiloru, la apelulu nominalu respundu 46 deputati presinti, cari-si si predau credentionalele; de asemenea se predau din partea deputatiloru presinti literile credentionale a loru 8 deputati (absenti) cari inca nu sau prezentatu in persóna, deci pentru verificare, conform regulamentului, la propunerea deputatului Nicolau Zigre

deputatii sinodali prin sortirea cercuriloru se impartu in IV sectiuni astfeliu: incât **sectiunea I-a** constatatória din cercurile electorale 3. 4. 6. 7 si 17, anume: din deputatii Georgiu Popoviciu, Petru Chirilescu, Ioanu Cornea, Constantinu Gurbanu si Ignatie Papp din cleru; apoi Adalbertu Mihailoviciu, Daniilu Gaboru, David Nicóra, Vasiliu Paguba, Georgiu Feieru, Emanuilu Misiciu, Sigismundu Popoviciu, Georgiu Dringo, si Teodoru Lazaru din mireni; se censuredie actele de alegere ale deputatiloru din **sectiunea a II-a** constatatória din cercurile 5. 9. 11. 16 si 20, si anume din deputatii: Mihailu Sturza, Meletiu Dregheciu, Paul Tempea, Teodoru Filipu si Vasiliu Papu din cleru; apoi Dr. Georgiu Popa, Mihai Veliciu, Petru Oprisiu, Emericu Andreescu, Teodoru Halicu, Silviu Suciu, Ioanu Papu, Alexandru Filipu si Pavel Fasie din mireni; ér acést'a sectiune a II-a, se censuredie actele de alegere ale deputatiloru din **sectiunea III** compusa din cercurile electorale 1. 8. 10. 14 si 19, si anume din deputatii din cleru: Iosifu Goldisiu, Ioanu Groz'a, Vasilie Mangra, Augustin Hamsea si Elie Mog'a; si din mireni: Ioanu P. Deseanu, Lazaru Ionescu, Dr. Nicolau Oncu, Teodoru Papu, Vincentiu Babesiu, Dr. Dimitrie Selceleanu si Teodoru Fasie; apoi sectiunea a III-a se censuredie actele de alegere ale deputatiloru din **sectiunea a IV-a** constatatória din cercurile 2. 12. 13. 15 si 18, si anume din cleru: Vasiliu Belesiu, Ioanu Tieranu, Ieroteiu Belesiu, Petru Suciu si Georgiu Craciunescu; apoi din mireni: Ioanu Belesiu, Pavelu Milovanu, Georgiu Cojocariu, Dr. Iuliu Bonciu, Dr. Iosif Gal, Constantinu Lazaru, Nicolau Zigre, Dionisiu Poenariu, Ioanu Bica si Pavelu Gavrilette; in fine, sectiunea a IV-a se censuredie actele despre alegerea deputatiloru din sectiunea I.

Cu aceste siedinti'a se incheie anunciendu-se cé urmátore pe mane la 4. óre dupa médiadi.

Protocolulu acest'a sa cetitu si autenticatu in siedinti'a a 2-a a sinodului, tienuta la 1/13. Aprilie 1885.

Ioanu Metianu, *m. p.*

Episcopu.

Dr. Iuliu Bonciu, m. p.

notariu.

Siedinti'a II.

s'a tienutu in Aradu la 1/13. Aprilie 1885. la 4 ore dupa mediadi.

P r e s i e d i n t e : Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. N o t a r i u : *Silviu Suciu.*

Nr. 4. Se cetesco protocolulu siedintiei prime si
Se autentica.

Nr. 5. Constantin Gurbanu, ca referintele sectiunei I de verificare, constatandu ca alegerea urmatorilor deputati a decursu in buna ordine, propune a se verificá alegerea acelor'a, si anume: a lui Mihaiu Sturza, Vasiliu Pap, Paul Tempea, Teodor Filipu, Meletiu Dreghiciu, Mihaiu Veliciu, Paul Fassie, Dr. Georgiu Pop'a, Teodor Halicu, Silviu Suciu, Alesandru Filipu si Ioan Papu.

Acesti'a toti se declara de verificati.

Nr. 6. Cu privire la actele referitoare la alegerea deputatiloru Petru Oprisiu si Emericu Andreescu atacate prin doue proteste, sectiunea propune a se transpune la comisiunea verificátore permanenta.

Se primesce.

Nr. 7. Mihaiu Veliciu ca referintele sectiunei II propune spre verificare urmatorii deputati alesi: Iosif Goldisiu, Ioan P. Desseanu, Lazar Ionescu, Ioan Groz'a, Teodor Pap, Dr. Nicolau Oncu, Ilie Mog'a, Teodor Fassie, Augustin Hamsea, Dr. Eugeniu Mocioni, Dr. Demetriu Seleeleanu, si Vasilie Mangr'a.

Sinodulu i dechiara de verificati.

Nr. 8. Actele referitóre la alegerea unui deputatu mi-
renu din cerculu Vinga, fiindu atacate prin proteste, pro-
pune a se transpune, comissiunei verificatóre.

Se primesce.

Nr. 9. Dr. Demetriu Selceleanu, referintele sectiunei
alu III propune spre verificare pe urmatorii deputati alesi:
Nicolau Zigre, Dionisiu Poinariu, Ieroteiu Belesiu, Petru
Suciu, Ioan Bic'a, Paul Gavrilette, Georgiu Craciunescu,
Dr. Iosif Gall, Const. Lazaru, Vasiliu Belesiu, Ioan Belesiu,
Paul Milovanu, Ioan Tieranu si Dr. Iuliu Bonciu.

Sinodulu i dechiara de verificati.

Nr. 10. Cu privire la alegerea deputatului Georgiu
Cojocariu din incidentele ca comisariulu consistorialu Dr.
Nicolau Oncu a respinsu protocólele comuneloru Sistarovetiu,
Petrisiu si Dobochnadasiu, propunerea ca, actele referitóre
la acést'a alegere se se transpuna comissiunei verificatóre.

Se primesce.

Nr. 11. Dr. Iuliu Bonciu, referintele sectiunei a IV
propune spre verificare pre urmatorii deputati alesi: Geor-
giu Popoviciu, Adalbert Mihailoviciu, Daniel Gaboru, Petru
Chirilescu, David Nicóra, Vasiliu Paguba, Ioan Cornea,
Georgiu F'ehér, Const. Gurbanu, Emanuel Missiciu, Ignatiu
Papu, Teodor Lazaru si Georgiu Dringau, pre cari

Sinodulu ii dechiara de verificati.

Nr. 12. Actele referitóre la alegerea deputatului Ema-
nuelu Misiciu in cerculu electoralu alu Borosineului dificul-
tandu-se propune a se predá comissiunei verificatóre.

Se primesce.

Nr. 13. In urmarea celoru de sus, constatandu-se ca
numeralu deputatiloru verificati trece preste jumetate, ast-

feliu sinodulu dechiarandu-se capabilu pentru constituire si pentru a aduce decisiuni cu valóre, siedinti'a se suspinde pe câteva minute, pentru combinarea comisiunilor si notarilor sinodali.

Dupa redeschiderea siedintiei la propunerea Prea Santei Sale Dommului Episcopu, sinodulu alege cu aclamatiune **de notari**: pre Augustin Hamsea si Ignatiu Papp din cleru, si pre Dr. Nicolau Oncu, Dr. Demetriu Selceleanu, Dr. Iuliu Bonciu si Silviu Suciu din mireni.

In comisiunea verificatória: se alege Constantinu Gurbanu, Lazaru Ionescu si Georgiu Feieru;

In comisiunea petitiunaria: Vasiliu Papp, Teodoru Papp si Paul Fasié;

In comisiunea organisatória: vicariulu Ieroteiu Belesiu, Iosif Goldisiu, Vincentiu Babesiu, Ioan P. Desseanu, Nicolau Zigre si Dr. Iosif Gallu;

In comisiunea bisericeasca: Georgiu Craciunescu, Vasiliu Mangra, Emanuil Missiciu, Adalbertu Mihailoviciu, Dr. Georgiu Popa si Ioanu Popu;

In comisiunea scolara: Meletiu Dregheciu, Vasiliu Belesiu, Vincentiu Babesiu, Paul Fasié, Ioan P. Desseanu, Emericu Andreescu, Michailu Sturza, Paulu Gavrilette si Ioanu Bic'a;

In comisiunea epitropésca: Ioanu Groz'a, Georgiu Popoviciu, Paul Tempea, Ioanu Belesiu, Petru Oprisiu, Vasiliu Paguba, Teodoru Fasié, Georgiu Dringou si Mihailu Veliciu;

In comisiunea bugetaria: pre Teodoru Filipu, Danilu Gaboru si David Nicóra.

Nr. 14. Se presinta repórtele Consistorieloru plenari din Arad si Oradea-mare.

Se transpunu comisiunei organisatória.

Nr. 15. Se presinta reportele Consistóriilor din Arad si Oradea-mare in caus'a arondarei protopopiatelor.

Se transpunu comisiunei organizatória.

Nr. 16. Se presinta repórtele senatelor bisericesci dela Consistoriele din Arad si Oradea-mare.

Se transpunu comisiunei bisericesci.

Nr. 17. Se presinta repórtele senatelor de scóla dela Consistóriile din Arad si Oradea-mare.

Se transpunu comisiunei scolare.

Nr. 18. Se presinta repórtele senatelor epitropesci dela Consistóriile din Arad si Oradea-mare.

Se transpunu la comisiunea epitropésca.

Nr. 19. Deputatul Vincentiu Babesiu luandu cuventulu si revenindu la vorbirea de deschidere a Prea Santiei Sale si observându ca rezultatele enumerate in acea vorbire sunt de mare insemnatate in viéti'a nóstra constitutio-nala bisericesca, propune, si

Sinodulu primesce a se transpune acelu cuventu de deschidere la comisiunea organizatória spre apretiare si spre a-i dá respunsulu cuvenitu.

Ne mai fiind altu obiectu la ordinea dilei siedinti'a se ridica, si cea procsima se defige pe mane in 2/14. Aprilie nainte de médiadi la 10 óre.

Acestu protocolu s'a cetitu si autenticatu in siedinti'a III la 2/14. Aprilie 1885.

Ioanu Metianu, *m. p.*

Episcopu.

Silviu Suciu, *m. p.*

notariu.

Siedinti'a III.

s'a ținutu în Aradu la 2/14. Aprilie 1885. la 10 ore înainte de
mediadi.

Președinte: Prea Sânti'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. **Notariu:** *Dr. Demetiu Selceleanu.*

Nr. 20. Se cetesce protocolulu siedintiei a II, si
Se autentica.

Nr. 21. Se presinta credentionalulu deputatului Sigis-
mund Popoviciu din cerculu Buteniloru.

Se transpune la comisiunea verificatóre.

Nr. 22. Cererea de concediu a deputatului clericale
Petru Chirilescu, din caus'a morbului.

Se acórda.

Nr. 23. Cererea deputatului Constantin Lazaru, pen-
tru acordarea unui concediu de 3 zile ;

Se incuviintiéza.

Nr. 24. Petitiunea de concediu a deputatului Ioan
Tieranu din Lipova, din caus'a morbului ;

Se acórda.

Nr. 25. Petitiunea deputatului Teodor Halicu pentru
concediu ne fiindu motivata, —

Se transpune la comisiunea petitiunaria.

Nr. 26. Petitiunea locuitorilor din comun'a H. Dum-
bravitia si Borzu, pentru dismembrarea dela protopopiatulu
Beliului si incorporarea la protopopiatulu Beiusiului ;

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 27. Petitiunea mai multoru locuitori din Beiusiu
pentru partinirea reclamului lor, in caus'a arondarii pro-
topopiatelor Beiusiu si Vascau ;

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 28. Propunerea Consistoriului aradanu in privin-
ti'a prisosului resultandu dupa escontentarea pretensiunii
fondurilor diecesane din realitatile aceluor debitori, care
in calea licitatiunii judecatoresci devinu in proprietatea die-
cesei ; —

Se transpune la comisiunea epitropésca.

Nr. 29. Rogarea sinodului protopopescu din tractulu
Buteniloru, pentru considerarea cualificatiunii practice a preo-
tloru cu ocasiunea deplinirei parochiiloru ;

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 30. Memorialulu comitetului protopresviteralu din
tractulu Lugosiului, pentru precisarea cercului de activitate
a comitetului si epitropiei protopresviterale ;

Se transpune la comisiunea organisatória.

Nr. 31. Socót'a fundatiunii Elena Ghiba Birta pe a-
nulu 1884,

Se transpune la comisiunea epitropésca.

Nr. 32. Proiectulu de regulamentu pentru esamenulu
de cualificatiune preotiésca ;

Se transpune la comisiunea bisericésca.

Nr. 33. Reportulu comisiunei sinodali de controla,
despre scontarea cassei consistoriale din Aradu ;

Se transpune la comisiunea epitropésca.

Nr. 34. Planulu de edificare pe intravilanulu de langa
biserica catedrala ;

Se transpune la comisiunea epitropésca.

Nr. 35. Rogarea comunei Baratézu, pentru unu aju-
torin de 200 fl. la transformarea scólei confesionale de a-
colo, —

Se transpune la comisiunea petitionaria.

Nr. 36. Rogarea preotului Petru Anc'a din Timisióra de a se remunerá pentru propunerea religiunii eleviloru gr. or. rom. la scólele normale, industriale si comerciale din Timisióra si Iosefin ;

Se transpune la comisiunea petitionara.

Nr. 37. Petitiunea comitetului parochialu din Pancot'a pentru darea sesiunei reduse de acolo pe séma infiintarii scólei a 2-a de baeti ;

Se transpune la comisiunea petitionaria.

Nr. 38. Petitulu preotului Iovu Popa din Petrósa pentru primirea fiului seu Georgiu intre teologii diecesani ;

Se transpune la comisiunea petitionaria.

Nr. 39. Recursulu lui Teodor Lazaru asesoru onorariu in senatulu de scóle dela consistoriulu din Oradea-mare, pentru a fi alesu de asesoru ordinariu totacolo ;

Se transpune la comisiunea petiunaria.

Nr. 40. Abdicerea deputatului sinodale Dr. Georgiu Pop'a la cerculu Chisineului, fiind verificatu si in cerculu Vascaului ;

Se ie spre scire si Consistoriulu se aviséza a ordiná alegere nóua in acelu cercu.

Nr. 41. Comisiunea bisericésca reportéza prin referintele seu Vasiliu Mangra despre datele referitorie la starea clerului si a poporului din dieces'a Aradului atât despre cele de pe teritoriulu Consistoriului din Aradu cât si despre cele ale Oradiei mari, cu finea anului 1884 precum si despre activitatea ambeloru Consistorie din decursulu anului 1884 din care date se vede :

1) ca senatulu strensu bisericescu alu Consistoriului din Aradu se compune din 1 asesoru ordinariu referinte, 11 asesori onorari, 2 fisci consistoriali, si defensori matrimoniali ;

2) ca aci apartine monastirea Hodos-Bodrogu cu 1 Archimandritu, 4 protosinceli, 3 ieromonachi, 1 ierodiaconu si 1 novitiu ;

3) ca la jurisdictiunea acestui Consistoriu apartine 1 monastire, 11 tracte protopresviterali cu 305 comune matre, 87 comune filie, 330 biserici, 387 parochii si 62,181 numeri de casa ;

4) ca in decursulu anului 1884 s'au botezatu 17,197 individi ; s'au cununatu 3628 parechi, si au reposatu 12.529 individi, si ca comparandu miscamentulu poporatiunei din acestu anu cu celu din anulu 1883 resulta : ca in anulu 1884 sau botezatu cu 388 individi mai multi, sau cununatu cu 196 parechi mai putieni si au reposatu cu 1177 individi mai putieni ca in anulu trecut, deci se constata totodata ca numerulu sufleteloru la finea anului 1884, este de 329,598.

5) ca preoti atuacli suntu 10 protopresviteri, 1 administratoru protopres. 228 parochi, 137 administr. parochiali, 28 de capelani si 2 diaconi, si ca numerulu parochiloru a crescutu cu 6, a administratoriloru protopresviterali a scadiutu cu 5, alu capelaniloru a crescutu cu 1 ;

6) ca au reposatu 5 preoti ;

7) ca cu finea anului 1884 au fostu 7 parochii vacante, séu deplinitu deja 2 ;

8) ca la institutulu teologicu suntu aplicati 1 profesor ordinariu 3 profesori substituti si unu cantoru provisoriu,

9) ca elevi in tóte trei cursurile suntu 72 ; si ca in 1884 au depusu esamenu de cualificatiune preotiésca 6 clerici absoluti dintre cari : 2 cu cl. I. ; 2 cu cl. II. ; si 2 cl. III. ;

10) ca s'au chirotonitu 13 preoti ;

11) ca senatulu bisericescu a tienutu 14 siedintie resolvindu 367 cause ;

12) ca esibite au incursu 985, care sau si resolute afara de 45, resolute in anulu curinte;

13) ca cause divortiale au incursu 20; dintre cari in 9 s'au aprobatu divortiulu in 2 sa ordinatu procedura edictala; in 2 sa ordinatu intregirea cercetarii, 1 sa sistatu din oficiu, ér 6 sunt transpuse defensorelui spre ingesune;

14) ca cause disciplinare au incursu 30, — 24 resolute;

15) ca s'a esmisu catra preotime unu cerculariu pentru implinirea datorintieloru sale spirituale, altulu pentru portarea in regula a matriculeloru, si alu treilea in cestiunea ameliorarii starii sanitare si in specie pentru colera;

16) ca restaurarea corporatiuniloru parochiali si protopresviterali a decursu in genere in ordine buna, afara de 14 casuri dintre cari 4 deja aplanate;

17) ca preotimea s'a provocatu a solvi regulatu contributiunea.

Tóte aceste 17 puncte se iéu spre scire.

Nr. 42. Cu privire la reportulu senatului strensu bisericescu dela consistoriulu din Oradea-mare, din care se vede:

1) ca senatulu bisericescu a tienutu 9 siedintie resolvindu 290 cause;

2) ca a pertractatu 23 cause disciplinare, 11 terminandu cu sentintia; 12 cu decisuri interlocutorie;

3) ca a pertractatu 5 cause matrim. si ca in 4 casuri a enunciatu divortiulu;

4) ca assosori onor. in activitate suntu 7, — 2 au reposatu;

5) ca suntu 6 protopresviterate, cu 248, parochii matre si 112 filie; 29 suntu vacante;

6) numerulu preotiloru e 216, dintre cari 187 parochi; 21 administratori si 8 capelani;

7) ca esamenu de cualificatiune preotiésca au facutu 9 ;

8) ca numerulu poporatiunei a fost cu finea anului 1884 — 159, 197 suflete; s'au nascutu de totu 9245, a reposatu 5206 individi ér numerulu cununiiloru din 1884 face 1609; deci crescamentu de 4039 individi éra fatia de 1883 *crescamentu de 3952 suflete*;

9) ca averea comuneloru bisericesci e 134 case parochiali; 4062 jugere, éra capitalulu bis. 101,338fl.02cr.

Tóte aceste se iéu spre scire.

Nr. 43. Terminandu-se ordinea dilei la propunerea Preasantiei Sale Domnului presiedinte ;

Siedinti'a se preface in siedintia inchisa, ér dupa redeschiderea siedintiei publice, se completéza comisiunea organisatória mai cu 3 membri alegendu-se de atari Dlu C. Gurbanu, L. Ionescu si D. Nicóra.

Cu aceste siedinti'a se ridica anuncindu-se cea urmátore pe dupa médiadi la 4. óre.

Protocolulu acest'a s'au cetitu si autenticatu in siedinti'a a IV din 3/15. Aprilie 1885.

Ioanu Metianu, *m. p.*

Episcopu.

Dr. Demetriu Selceleanu, m. p.

notariu.

Siedinti'a IV.

s'a tienutu in Aradu la 3/15. Aprilie 1885, dupa amédi la 4 óre.

Pre s i e d i n t e : Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. N o t a r i u : Ignatie Papp.

Nr. 44. Se cetesce Protocolulu siedintiei a III si
Se autentica.

Nr. 45. Se presinta rogarea preotului Vasiliu Morocu
din Chighicu pentru ajutoriu,

Se transpune comissiunei petitionarie.

Nr. 46. Rogarea preotului Teodor Mihailoviciu din Lalasintiu pentru ajutoriu din fondulu preotiescu,

Se transpune comisiunei petitionarie.

Nr. 47. Rogarea comunei Hassiasiu pentru stergerea imprumutului contrasu din fondu generalu diecesanu, si sporitu la sum'a de 93 fl. v. a.

Se transpune comisiunei petitionarie.

Nr. 48. Raportulu Consistoriului aradanu in caus'a dominiului Schöndorf (Serghin)

Se transpune comisiunei organisatorie.

Nr. 49. Proiectulu de Regulamentu elaboratu si prezentatu de Petru Oprisiu membrulu acestui sinodu, cu referintia la modulu in care oficiantiloru dela Consistoriulu din Aradu li se potu dá antipacatiuni din salarielu loru.

Se transpune comisiunei organisatorie.

Nr. 50. Urméza la ordinea dilei reportulu comisiunei verificatorie, carea prin referintelu ei Georgiu Feieru in meritulu alegerei lui Sigimund Popoviciu de deputatu sinodale in cerculu Buteni, — dupa ce atât alegerea cât si scrutinaarea a decursu in ordine, — propune si,

Sinodulu dechiara pre alesulu de verificatu.

Nr. 51. Cu privire la alegerea de deputati sinodali mireni in cerculu Vinga, unde din caus'a neintielegeriloru ivite intre locutiitoriulu comisariulu Consist. si intre unii barbati de incredere ca membrii ai colegiulu de scrutiniu, sa formatu doue colegii de scrutiniu dintre cari unulu a datu litere credentionale pentru Vincentiu Babesiu si Emanuil Ungureanu, ér celalaltu colegiu a datu pentru Vincentiu Babesiu si Georgiu Lazaru, prin urmare ca in unulu si acelasi ceren in locu de doi s'a alesu trei deputati intre cari unulu are doue credentionale, si in considerare ca Vincentiu Babesiu

prin ambele colegii a fostu proclamatu de deputatu alesu,
— la propunerea comisiunei.

Sinodulu dechiara pre Vincentiu Babesiu de verificatu.

Nr. 52. Referitoriu la alegerea lui Emanuil Ungureanu si Georgiu Lazaru, de si ambii a abdisu nainte de a fi verificati, dar dupa ce insusi actele colegiului si rezultatulu scrutinariei aréta neregularitatile intemplate si dupace si autenticitatea unoru protocóle este atacata prin proteste, comisiunea propune ca : dispunendu-se alegere nóua in cerculu Vinga pentru alegerea unui deputatu mirénu, totodata sè se dispuna cercetare in scopulu constatariei celoru indigitate in proteste.

Facia de acésta propunere deputatulu Vasiliu Puguba face urmatórea contra propunere „In considerare ca ambii deputati alesi prin cele dóue colegii de scrutiniu formate in cerculu Vinga au abdisu, si astfeliu nefindu obiectu de cercetare, — pe langa ordinea alegerei nóue, sinodulu trece la ordinea dilei.“ ér deputatulu Dr. Nicolau Oncu aderandu la propunerea ante-vorbitoriului Paguba, face urmatoriulu amandamentu :

„Sinodulu si-esprima regretele sale facia cu disordinea urmata la actulu despre scrutinarea alegerii de deputati mireni in cerculu electoralu Vinga.

Deputatulu Vincentiu Babesiu constatandu ca la actulu scrutinariei s'a facutu abusuri in scopu de a alege o persóna ce a intrunitu voturi mai putiene, in timpu ce majoritatea voturiloru este pentru Emanuel Ungureanu si in vedere, ca Emanuel Ungureanu de si nu indica in actulu de renunciare, dar numai sub presiunea intrigeloru ce sau facutu a potutu abdice face propunerea ce urméza :

„Sinodulu cu parere de reu notandu acea procedere prin carea sa provocatu desbinarea colegiului si emanarea de duple credentionale, respective numirea de doi deputati

in locu de unulu ; pe bas'a majorității evidente si valide pentru candidatul Emanuil Ungureanu, verifica alegerea acestuia, ér renunciarea sa mai nainte de verificare, in urmarea verificarei, adeca dupa recunóscerea validității alegerii sale nu afla a-o primí între aceste impregiurări.“

Totu in caus'a acést-a face deputatul Nicolau Zigre propunerea de cuprinsulu : „Partea a dóua a actului electoral referitoriu la mandatele date domniloru Emanuil Ungurénu si Georgiu Lazaru, in cât din acte apare ca s'a comisurabusuri, se reléga in competinti'a Consistoriului ca foru disciplinariu spre afacere competinte facia de auctorii abusuriloru asertive.

Dupa incheierea discussiunei la care mai luara parte Dr. Demetriu Selceleanu, Ioanu P. Desseanu, Iosif Goldisiu, Dr. Georgiu Popa, Georgiu Cojocariu, Teodor Papp si Dr. Iosif Galu, punendu-se la votu propunerea deputatului Vasiliu Paguba ca cea mai indepartata,

Se primesce cu amandamentulu facutu de Dr. Nic. Oncu.

Nr. 53. Totu comisia verificatoria cu referintia la alegerea lui Petru Oprisiu si Emericu Andreescu, atacata prin protestulu lui Georgiu Catina si consocii din Ghiroda, si alui Radneantiu si consocii din Beregseu, propune ca tienendu-se in suspenso verificarea deputatiloru susnumiti, sè se ordinezecercetarea protestelor de mai sus.

Deputatul Dr. Iosif Galu in vedere ca protestorii nu dovedescu cu nimica asertiunea loru, propune respingerea acestoru proteste si verificarea alesiloru ; deci punendu-se la votu acésta propunere cade, si astfelin

Se primesce propunerea comissiunei pentru cercetare.

Nr. 54. In firulu decisului de susu facenduu-se propunere pentru concrederea cercetarei unui membru sinodalu.

Sinodulu alege pre conmembrulu Dr. Demetriu Selceleanu.

Nr. 55. Se ió la desbatere actele referitorie la alegerea de alu doile deputatu sinodalu mirénu in cerculu Lipova, unde comisariulu consistorialu concrediutu cu efeptuirea scrutinarii prin respingerea a 3 protocóle electorale a produsu altu resultatu decát celu ce ar fi urmatu in casulu déca si acele protocóle se luau in consideratiune.

In vedere ca respingerea aceluor protocóle sa facutu pentru defecte de forma esterióra, specialu ca acele trei protocóle n'a fostu subscribe de notariulu Sinodului electoralu comissiunea propune ca, pe langa tienerea in suspenso a verificarii se erueze impregiurarea pentru care notariulu concerninte n'a subscrisu protocolulu electoralu, si respective nu s'a prevediutu cu sigilu conform Regulamentului.

Nascendu-se o discussiune mai lunga la care ieu parte deputatii Dr. Nicolau Oncu, Dr. Demetriu Selcelanu, Ioanu P. Desseanu, Augustin Hamsea si Vincentiu Babesiu

Sinodulu constatandu necesitatea observarii formelu esteriore prescise in Regulamentulu emanatu pe bas'a statutului organicu si totodata constatandu cà comisariulu consistorialu a procesu corectu si cà protestu nu este verifica pe alesulu Georgiu Cojocariu.

Incât inse unele mominte referitóre la formele esterióre ale actului de alegere si deosebi la agendele comisariului si ale colegiului de scrutiniu nu sunt destulu de bine precisate in Regulamentu, la propunerea lui Ioanu P. Desseanu Regulamentulu esistinte se dà la comissiunea organisatória spre precisarea aceluor mominte.

Nr. 56. In fine arata comissi'a cà deputatulu Emanuilu Missiciu in urm'a verificarii sale pentru cerculu Buteniloru— abdicendu la mandatulu din cerculu Borosineului a incetatu necesitatea sulevarii cestiunei de verificare, deci propune, si

Sinodulu luandu la cunoscintia acést'a abdicere, decide alegere nóua in cerculu Borosineului dupa normele prescise.

Ne mai fiind alte obiecte la ordinea zilei sedinti'a se redica anunciandu-se cea urmatoria pe mane in 4/16. Aprilie la 10 ore nainte de mediadi.

Protocolulu acest'a sa cetitu si autenticatu in sedinti'a a V-a din 4/16. Aprilie 1885.

Ioanu Metianu, *m. p.*

Episcopu.

Ignatiu Papp, *m. p.*

notariu.

Siedinti'a V.

s'a tienutu in Aradu la 5. Aprilie 1885, la 10 ore inainte de mediadi.

P r e s i e d i n t e : Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. N o t a r i u : *Augustin Hamsea.*

Nr. 57. Se cetesece protocolulu siedintiei a IV-a, si
Se autentica.

Nr. 58. Rogarea deputatului Petru Oprisiu de a-se
estinde cercetarea deja ordinata cu privire la actulu de a-
legere alu deputatiloru mireni din cerculu Temisiorii si a-
supra comuneloru Ghiroda si Ghirocu,

Se transpune comisiunei petitionarie.

Nr. 59. La ordinea zilei este reportulu comisiunei
petitionarie, carea prin reportoriulu ei Paul F'asie, propune,
si sinodulu decide :

Rogarea comunei Barateasu pentru unu ajutoriu in favo-
rulu scolei de acolo se transpune Consistoriului pentru resolvire
competinte.

Nr. 60. Rogarea preotului Petru Anc'a din Maierile
Temisiorii de a i-se acordá o retributiune pentru propune-
rea religiunei la scolele normale si industriale din Temisióra,

Se transpune Consistoriului pentru resolvire competinte.

Nr. 61. Rogarea comitetului parochialu din Pancot'a, de a i-se acordá unu ajutoriu din fondurile diecesane pentru infintiarea scólei a dóu'a de baieti din acea comuna,

Se transpune Consistoriului pentru resolvire competente.

Nr. 62. Rogarea deputatului Teodor Halicu de a i-se acordá concendiu pre durat'a sesiunei actuale a sinodului.

Se acorda.

Nr. 63. Rogarea asesorelui onorariu la Consistoriulu din Oradea mare Teodor Lazaru, de a fi alesu de asesoru ordinariu in senatulu scolariu alu acelu Consistoriu.

Sinodulu o restituie petintelui cu observarea, cà incât densulu posiede calitatile prescrise in §. 177 din statutulu organicu, sè se insinue la alegerea ce se va pune la ordinea dilei.

Nr. 64. Rogarea comunei Hasiasiu de a i-se iertá sum'a de 83 fl. v. a. cu care datoresce in fondulu generalu diecesanu

Se transpune Consistoriului pentru resolvire competente.

Nr. 65. Rogarea preotului Vasiliu Morocu din Chigicu de a i-se acordá unu ajutoriu

Se transpune Consistoriului oradanu pentru resolvire competente.

Nr. 66. Rogarea preotuii Iovu Popa din Petró's'a— de a fi primitu fiulu seu Georgiu Popa in institutulu teologicu,

Se transpune Consistoriului aradanu pentru resolvire competente.

Nr. 67. Rogarea preotului deficientu Teodoru Mihailoviciu, de a i-se acordá unu ajutoriu din fondulu preotiescu

Se transpune Consistoriului pentru resolvire competente.

Nr. 68. Urméza reportulu comisiunei scolarie, care cu privire la conclusulu sinodalu de sub Nr. prot. 112. din

anulu trecutulu prin reportoriulu ei Mihaiu Sturza, aréta, ca Senatulu scolaru alu Consistoriulu aradanu a întreprinsu cele necesarie pentru înființarea unu fondu de pensiupe pe sém'a profesoriloru dela institutululu pedagogico-teologicu precum si pentru introducerea de quinquenalie; in considerarea inse, ca in bugetulu anulu curinte obvine unu deficitu de preste 3000fl.v.a. si astfelu Consistoriulu ne dispunédu de sumele necesarie spre scopulu acést'a opinéza: a se amená acést'a afacere pana cand bugetulu va fi in positiune; Comissiunea propune: ca spre a se poté obtiené unu resultatu favorabilu in acést'a privintia, sinodulu se enuncia imbinarea fondulu pensionalu cu celu invetiatorescu si apoi elaborarea unoru Statute cari se corespunda necesității de pensiupe si de quinquenale, contra acestei propuneru dep. Dr. Nicolau Oncu propune, si Sinodulu decide;

Consistoriulu se însărcinéza a studiá natur'a, scopulu si înstitutiunea fondulu pensionalu si in cât acestea nar fi contrarie, pre langa luarea in consideratiune a acestui fondu se elaboreze pana la sesiunea sinodala prossima unu proiectu de regulamentu pentru crearea unu fondu de pensiupe si quinquenale pentru profesorii dela institutululu pedagogico-teologicu.

Nr. 69. Punctele 2 si 3 din Reportulu senatulu scolaru aradanu, in cari se aréta că din motivulu ca la examenele de cualificatiune ale candidatiloru de invetiatori, dupa legile in vigóre asista inspectorulu regiu de scóle, ér de alta parte ca acele esame sunt deja regulate prin Statutululu organicu si prin usu, si de acea nu sa aflatu de oportunu altu regulamentu.

Mai departe in cât pentru cualificatiunea profesoriloru dela institutululu pedagogico-teologicu, avend in vedere imbinarea institutululu nostru pedagogicu cu unu Gimnasiu: cualificatiunea profesoriloru dela despartimentulu pedagogicu se preciséza cea prescrisa in Statutululu organicu, si in articolulu de lege XXX din 1883; ér pentru profesorii dela

despartimentulu teologicu se adopta principiulu de a fi doctori in teologie,

Cea ce sinodulu ié la cunoscintia cu aprobare.

Nr. 70. Punctulu 4 din reportulu senatului scolariu aradanu, in carele se aréta ca Consistoriulu a promis parochiei Ving'a unu ajutoriu pentru edificarea scólei, cand parochi'a, adunandu-si si alte medilóce va fi in stare a intreprinde edificarea,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 71. Punctulu 5 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta ca conform decisului sinodalu de sub Nr. prot. 41. din anulu trecut, cu privire la ameliorarea salarieloru invetiatoresci Consistoriulu si-a indreptatu atentiu-neá mai alesu la modulu, cum se póta sustiené statiunile invetiatoresci degia infientiate, dar slabu dotate, si ca invetiatorilor din aceste statiuni li s'au datu ajutórie din partea Consistoriului cu privire la portarea loru si la progresulu, ce-lu facu cu scolarii,

Se ié la cunoscintia cu acelu adaosu, ca pre viitoriu Consistoriulu se arete in reportulu seu catra sinodu, numele comuneloru, in cari s'au amelioratu salariele invetiatoresci, si numele invetiatoriloru ajutorati, precum si sumele, ce li s'au impartitu cá ajutorie.

Nr. 72. Punctulu 6 din reportulu senatului scolariu, in care se aréta, ca Consistoriulu, a datu unu ajutoriu stipendistului Ladislau Goldisiu spre a continuá anulu alu patrulea de filosofie, la propunerea comissiunei,

Se ié la cunoscintia.

N. 73. Punctulu 7 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta, ca la scól'a superióra din Pecic'a nu s'au potutu deschide cursulu alu doilea din motivulu, ca n'a avutu cercetatori; la propunerea comissiunei,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 74. Punctulu 8 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta, ca pentru a corespunde mai bine necesitáti administratiunei scolare, precum si spre a-se póte inspectióná invetiamentulu a facutu o nóua impartire a inspectoratelor, si cá din caus'a acestei nóua arondari, carea chiar acum se afla sub esecutare in anulu trecut nu s'au tienutu pretutindenea conferintie invetiatoresci, la propunerea comissiunei,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 75. Punctulu 9 din reportulu senatului scolariu, in care se aréta, ca cursurile supletórie n'au fost cercetate de ajunsu din motivulu, cá in feriele mari se tienu si cursuri pentru limb'a magiara, si cá mai toti invetiatorii au câte ceva economie in beneficiulu lor, pentru a carei'a ingrijire sunt numai in ferii disponibili, la propunerea comissiunei,

Se ié la cunoscintia cu acelu adaosu, ca Consistoriulu se faca pre viitoriu ingrijire a delaturá pedecile obvenite, cá toti invetiatorii avisati la cursurile supletórie se-le póta cercetá, ceea ce s'aru poté ajunge prin punerea terminului intr'unu timpu mai acomodat.

Nr. 76. Punctulu 10 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta, ca Consistoriului nu i-a succesu din caus'a unoru pedeci obvenite a mai infientiá inca câte o scóla pre langa cele degia existente in comunele Nadabu, Mandrulocu si Zarandu, dar ca pre viitoriu va starni cu mai multa energia pentru infientiarea inca a câte unei statii invetiatoresci in acele comune, la propunerea comissiunei,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 77. Punctulu 11 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta, ca Consistoriulu in vederea, ca prin deschiderea noului seminaru va subversá necesitatea de unu regulamentu cu totulu nou—n'a insistatu conform dispuse-

țiunei sinodali de sub Nr. prot. 70 din anulu trecut de a urgiá opiniunea corpului profesoralu in privinti'a modificării regulamentului in vigóre,

Se ié la cunoscintia, sí Consistoriulu se aviséza a presentá la procsim'a sessiune sinodala unu proiectu de regulamentu conform trebuintieloru institutului seminarialu.

Nr. 78. Punctulu 12 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta, ca nu i-a succesu a reactivá scól'a de fete din Siri'a, si ca in comun'a Rachit'a s'a infintiatu in anulu trecut o scóla de fete,

Se ié la cunoscintia, avisandu-se totu deodata Consistoriulu a staruí si mai departe pentru reactivarea scólei de fete din Siri'a.—

Nr. 79. Punctulu 13 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta, ca culegerea documenteloru, relative la pamenturile invetiatoresci este inca in lucrare la fisculu consistorialu, si ca acésta opera voluminósa recere timpu mai indelungatu,

Se ié la cunoscintia insercinandu-se Consistoriulu a terminá acésta lucrare.

Nr. 80. Punctulu 14 din reportulu senatului scolariu, referitoriu la comissiunea anchetaria scolastica,

Se tiene in suspenso, ér sinodulu se va pronuciá cand va deliberá asupra organisarii noului seminariu.

Nr. 81. Punctulu 15 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta, ca pana acum n'a succesu nici unui invetiatoriu a infientiá cassa de pastrare scolaria,

Se ié la cunoscintia, avisandu-se Consistoriulu a staruí si mai departe la infintiarea casseloru de pastrare in scólele nóstre.

Nr. 82. Punctulu 16 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta, ca prin unu cerculariu s'a adresatu catra parochiele mai mari, ca se infintieze asile de infanti (gra-

dine de prunci) dar pana acum infintierea acestoru feliu de institute nu a succesu,

Se ié la cunoscintia—avisandu-se Consistoriulu, ca spre a poté obtiené rezultate in acésta privintia, sè-si concentredie activitatea de o camdata asupra unoru puncte principali din diecesa.

Nr. 83. Punctulu 17 in carele se aréta pasii intreprinsi si dispusetiunile, luate facia de scól'a din Siusianovetiu, carea in urm'a unei resolutiuni a comissiunei administrative a comitatului Temisiului a fost amenintiata cu inchidere

Se ié la cunoscintia, avisandu-se Consistoriulu a intreprinde tóte mijlócele legali pentru sustienerea scólei nóstre confesionale din Siusianovetiu.

Nr. 84. Punctulu 18 in carele se aréta, cà comunicandu Consistoriului inspectorulu regescu de scóle din Timisiór'a dorinti'a mai multoru credinciosi de nationalitate serbi din Monosturu, apartienetori jurisdicțiunei bisericiei nóstre — de a preface scól'a confesionala in scóla comunală—Consistoriulu dupa ascultarea sinodului parochialu din Monosturu, singuru indreptatitu a-se pronunciá in acésta afacere a respunsu numitului inspectoru regescu, ca parochi'a ca proprietarés'a acelei scóle, nu voesce a o cedá comunei,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 85. Cu privire la dispusetiunile luate facia de actualulu propunetoriu de cantu figuralu la institutulu pedagogico-teologicu,

Sinodulu aviséza Consistoriulu a ingrigí pentru pregatirea si aplicarea unui profesor de cantu cu deplina cualificatiune in acestu institutu.

Nr. 86. Punctulu 20 in carele se aréta dispusetiunile luate de Consistoriu facia de obligatiunile bisericesci din comunele Comiatu si Sistarovetiu, in cari comune s'au

secuestratu acele obligatiuni pe cale administrativa pentru detori'a in fondulu regnicolaru de pensiuni ;

Se ie la cunoscintia.

Nr. 87. Cu privire la punctulu 21, in carele se aréta necesitatea infiintarii unei scóle de fete in Aradu; langa carea dupa timpu si cercustantie se se infiintieze si unu pensionatu,

Sinodulu decide in principiu infiintierea unei scóle de fete in Aradu, ér votarea sumei necesarie pentru sustienere o transpune comissiunei episcopesci.

Cu acést'a siedinti'a se incheia, anunciendu-se cea procsima pre dupa médiadi la 4 óre.

Protocolulu de facia sa cetitu si autenticatu de comisiunea autenticatória sinodala in Aradu 20. Aprilie (2. Maiu) 1885.—

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Augustin Hamsea, m. p.

notariu.

Davidu Nicóra, m. p.

Dr. Giorgiu Popa, m. p.

Vasilu Mangra, m. p.

Ioanu Belesiu, m. p.

Dr. Nicolau Oncu, m. p.

Ignatie Papp, m. p.

Siedinti'a VI.

s'a tienutu in Aradu la 4/16. Aprilie 1885. la 4 óre dupa médiadi.

Preziedinte: Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. Notariu: *Augustin Hamsea.*

Nr. 88. Se presinta rogarea deputatului Dionisiu Poenariu, pentru concediu pre durat'a sesiunei actuale.

Concediulu cerutu se acórda.

Nr. 89. Preasanti'a Sa, parintele Episcopu presiedinte din incidentulu intentiunei de interpelare, enunciate de deputatulu Dr. Demetriu Selceleanu in privinti'a procederei urmate si a dispositiuniloru luate facia cu actulu de scrutiniu din Ving'a pre bas'a acteloru, dà deslucirile de lipsa si face exposeulu motiveloru ce au necesitatu dispositiunile luate pentru acestu actu de scrutiniu.

Deputatulu Vincentiu Babesiu luandu cuventulu constata, cà P. S. Sa in vederea stării faptice a fostu necesitatu in interesulu causei a luá dispusetiunea facuta, si dupace deputatulu Dr. Demetriu Selceleanu luandu cuventulu dechiara, cà ió cu bucuria si multiamita la cunoscintia deslucirile date de Preasanti'a Sa in acésta causa, si totu deodata constata, cà informatiunile ce le-a avutu despre acésta causa din jurnale au fost neesacte si cà acum nu mai are nici o temere

Sinodulu in unanimitate luandu la cunoscintia deslucirile date de Preasanti'a Sa, in caus'a alegerii deputatiloru mireni din cerculu Vingei—trece la ordinea dilei.

Nr. 90. Deputatulu Petru Oprisiu face catra presidiu urmatórea interpelatiune :

1. Are cunoscintia Preasanti'a Sa, parintele Episcopu cá presiedinte alu Consistoriului, cà invetiatoriulu Eutimiu Onitia din Remetea este de trei ani suspinsu dela oficiu si jumetate beneficiu, ce atât comunei, cât si numitului invetiatoriu suspinsu care este acusatu pentru unu faptu de tot urētu, dar si intregului corpu invetiatorescu trebuie se-i fia unu lucru fórte vatamatoriu ?

2. Daca are cunoscintia despre acósta, ce este caus'a, cà cercetarea disciplinara in decursu de atâti'a ani nu s'a finitu, si ce felu de dispositiuni are de cugetu a luá, ca spre multiemirea tuturor partiloru, se finésca cât mai curendu acestu casu, care iritéza fórte multu spiritele poporeniloru nostri din Remetea ?

Preasanti'a Sa, respondiendu indata la acésta interpelare aréta ca invetiatoriulu Eutimiu Onitia a fost suspinsu dela oficiu si jumetate beneficiu pre bas'a cercetarii, intreprinse in cauza, si dupace procesulu disciplinariu s'a deliberatu in meritu cu amovarea numitului invetiatoriu dela oficiu si beneficiu,— apelandu densulu sententi'a Consistoriului eparchialu, caus'a s'a substernutu inca in decursulu anului 1883 Preavenerabilulu Consistoriu metropolitanu.

Dupace totu in acésta cauza luandu cuventulu deputatulu Vincentiu Babesiu aréta, cà caus'a acést'a este deja decisa prin Preavenerabilulu Consistoriu metropolitanu dar inca nu este espedata, dupa informatiunile, ce are Ds'a spera cà se va espedá in curendu; si dupace interpelantele se dechiara multiamitu cu deslucirile primite,

Sinodulu ié la cunoscintia respunsulu Preasantiei Sale, si decide a-se urgiá acésta cauza la Preavenerabilulu Consistoriu metropolitanu.

Nr. 91. Totu deputatulu Petru Oprisiu mai adreseza catra presidiu urmatórea interpelatiune :

1. Are cunoscintia Preasanti'a Sa, cà in comun'a Remetea, restaurendu-se comitetulu parochialu in diu'a anului nou 1885 si alegendu-si acestu comitetu si presiedinte—fara a fi fost disolvatu s'a esmisu de comisariu preotulu Nicolau Dorobantiu din Izvinu si in contr'a §-lui 20 din statutulu organicu s'a pusu de presiedinte unu altu individuu, carele nici nu este membru in comitetu, de si comitetulu n'a fostu intrunitu in numerulu prescrisu prin §. 22 din stat. org. in contr'a càrei proceduri s'a substernutu protestu la Venerabilulu Consistoriu ?

2. Déca are cunoscintia, ce are de cugetu Preasanti'a Sa a dispune, ca acést'a stare anormala se incete, prin aprobarea comitetului alesu prim'a data, ori prin ordinarea unei alegeri nóue cu stricta observare a dispositiuniloru statutulu organicu ?

Preasanti'a Sa respondiendu indata interpelantelui aréta, cà are cunoscentia, ca in comun'a Remetea s'au in-templatu neintielegeri la restaurarea comitetului si ca din acestu motivu s'a ordinaru cercetare din partea Consistoriu-
lui; dar intrandu actele de cercetare numai in diu'a deschiderii sinodului caus'a nu s'a potutu resolvi, va ingriji inse, ca caus'a sè se resolvéscă in curendu.

Interpelantele dechierandu-se multiamitu,

Sinodulu ié la cunoscentia respunsulu Preasantiei Sale.

Nr. 92. Trecéndu-se la ordinea dilei se continua reportulu comissiunei scolare carea prin reportoriulu ei Michailu Sturza cu privire la punctulu 22 din reportulu senatului scolariu aradanu, in care se aréta necesitatea de a-se augmentá institutulu nostru pedagogico-teologicu cu o scóla media pregatitória, si anume de a-se pune in lucrare conclusulu sinodului din anulu 1882 de sub Nr. prot. 153. — in carea sè se prepare tenerii, cari voescu a imbracisiá carier'a invetiatoréscă si preotiéscă, comissiunea propune:

a-se realisá infintiarea scólei medie pre langa institutulu pedagogico-teologicu; dar in considerarea, cà prin acést'a infintiare necesitatea de o nóua organisare a invetiamentului spre a-se poté, aduce in consonantia scól'a nóua cu institutele deja existente, sinodulu se aléga o comissiune de specialisti si experti pentru acésta organisare.

Dupa o desbatere, la care iéu parte mai multi vorbitori, la propunerea deputatului Dr. Nicolau Oncu,

Sinodulu decide: a-se infintiá o scóla medie pregatitória pre langa institutulu pedagogico-teologicu, si anume a-se esecutá conclusulu sinodulu din 1882. Nr. prot. 153. si Consistoriulu plenariu, in casu de trebuintia si cu ajutoriulu unei comissiuni de specialisti—se insarcinéza cu studiarea, regularea si aplicarea in modu provisoriu a organisarii din cestiuine, avend a reportá la sessiunea proesima sinodala, ér activitatea comissiunei anchetarie scolastice, care a functionatu pana acum incéta.

Nr. 93. Punctele 23 si 24 din reportulu senatului scolariu aradanu, in cari se aréta cà, cu finea anului scolasticu 188³/₄ au absolvatu institutulu pedagogicu 25 de elevi; ca esamenulu de cualificatiune invetiatorésca l'au depusu 13, ca in anulu curentu frecuentéza cursurile preparandiali 127 de elevi.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 94. Punctulu 25, in carele se aréta, ca pre teritoriulu apartienatoriu la jurisdictiunea Consistoriului aradanu sunt 378 de scóle cu tot atâti'a invetiatori séu invetiátóre, ca numerulu prunciloru obligati la scól'a cuotidiana, parte barbatésca sunt 16,010, ér parte femeésca 13,738, de totu 29,748; ca numerulu prunciloru obligati la scóla au crescutu facia de anulu trecut cu 4398; cà dintre pruncii obligati la scól'a cuotidiana in decursulu anului scolasticu trecut au frecuentatu parte barbatésca 7878, parte femeésca 3653, de totu: 11,531,

Se ié la cunoscintia, si pentru ameliorarea frecuentatiunei scolarie la propunerea deputatului Augustin Hamsea, si in urm'a amendamentului propusu de deputatulu Vasiliu Mangra sinodulu decide: Se aviséza Consistoriulu a luá dispusetiunile necesarii pentru ameliorarea frecventatiunei scolarie, avend a aretá Sinodulu procsimu dispusetiunile luate, precum si rezultatele obtienute prin acele dispositiuni, si aretându totodata pre viitoriu cu numele acele parti, in cari invetiamentulu progreséza séu stagnéza, precum si cum si-implinescu organele subalterne detorintiele intru promovarea invetiamentului.

Nr. 95. Punctulu 26, in care se aréta, ca senatulu scolariu alu Consistoriului aradanu a tienutu in anulu trecut 13 siedintie si a resolvitu 1011 cause,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 96. Preasanti'a Sa in considerarea, cà Sinodulu s'a ocupatu de cestiunea instructiunei si crediendu cà este timpulu acomodatu a notificá sinodulu ca unu barbatu ca-

rele in decursu de 55 de ani a servitu causei instructiunei ca profesoru si directoru alu preparandiei nóstre, fostulu directoru Alexandru Gavr'a, carele in timpulu din urma trecuse in binemeritatulu statu de pensiuone a reposatu la finea anului trecut, — propune si

Sinodulu prin sculare dà espressiune recunoscintiei pentru merite, si condolentiei sale pentru trecerea din viétia a fericitulu Alexandru Gavr'a.

Cu acést'a siedinti'a se incheia anunciandu-se cé urmatória pre mane di la 9 óre inainte de médiadi.

Protocolulu de facia sau cetitu si autenticatu in siedinti'a comissiunei autenticatorie sinodali in Aradu la 20. Aprilie, (2. Maiu) 1885.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Augustin Hamsea, m. p.

notariu.

Davidu Nicóra, m. p.

Vasiliu Mangra, m. p.

Ioanu Belesiu, m. p.

Dr. Nicolau Oncu, m. p.

Dr. Giorgiu Popa, m. p.

Ignatie Papp, m. p.

Siedinti'a VII.

s'a tlenutu in Aradu la 5/17. Aprilie 1885. la 9 óre nainte de médiadi.

Presiedinte: Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. Notariu: *Dr. Iuliu Bonciu.*

Nr. 97. Rogarea notariului comunalu Iosifu Will din Remetea, in contra preotului Nicolau Petrescu de acolo,
Se transpune comissiunei petitiunarie.

Nr. 98. Rogarea comitetului parochialu din Siepreusiu de a i-se acordá unu imprumutu fara hipoteca la edificarea scólei confesionale de acolo,

Se transpune comisiunii petitiunarie.

Nr. 99. Deputatul Petru Oprisiu, adreséza catra presidiu urmatóri'a interpelatiune :

1. Are cunoscintia Preasanti'a Sa, parintele Episcopu despre anomalí'a, ce ar esistá in fabriculu Timisiorii cu preotii nostri, unde la biseric'a micsta dela santulu Georgiu, apartienetória jurisdicțiunei diecesei serbesci din Timisiór'a, este parochu, si fara functiune primesce venitul unei sessiuni parochiale parintele protopresviteru Meletiu Dreghiciu, carele in acést'a comuna si tiene de capelanu pre parochulu dela biseric'a santului Ilie, Petru Abrudanu, carele din alte imprejurari nepoténdu functioná nici in parochi'a sa are de capelanu, pre unu alu treilea preotu, prin ce fórte naturalu, provinu confusiuni mari, càci rediemandu-se unulu pre altulu,—predic'a pentru instruarea si creșterea morala a poporului, nu tiené nici unulu nici odata, ér unii credinciosi ai nostri se lipsescu adeseori cu totulu de mangaierea religiunei, si chiar si functiunile bisericesci la ocasiunile cele mai insemnate nu se implinescu totdéun'a cu acea solemnitate, care ar satisface asteptariloru juste ale credinciosiloru nostri.

2. Daca are Preasanti'a Sa despre aceste cunoscintia, ce are de cugetu a dispune baremu in modu provisoriu, ca spre multiamirea poporului nostru credinciosu se inceze acésta anomalia?

3) Si in fine standu deslegarea definitiva a acestei cause in stransa legatura cu despartirea ierarchica de catra coreligionarii serbi cu privire la biseric'a santului Georgiu din fabriculu Timisiorii, intrebu: insinuatus'au deja actiunea pentru despartire la tribunalulu competentu, si déca inca nu s'a insinuat ce este caus'a amanarii celei indelungate, si cand se va incepe procesulu?

Preasanti'a Sa respondiendu imediatu aréta cà pentru a nu lasá fara ingrijire si mangaiere sufletésca, pre core-

ligiunarii si conationalii nostri eschisi din biseric'a miesta a santului Georgiu in contielegere cu acei'a si fara a prejudeca dreptului lor, inca in 1883 i-a adfiliatu temporalmente comunei n'ostre bisericesci dela S. Ilie, anuncindu-se ca de parochu alu lor remane si mai departe protopresviterulu actualu Meletiu Dregheciu.

Pentru functiunile religioase la poporeni eschisi din biseric'a s. Georgiu, era mai dinainte instituitu capelanulu Stanescu, carele incetandu din viétia, protopresviterulu si-a angajatu de capelanu provisoriu pre preotulu dela stu Ilie, P. Abrudanu, care angajamentu nu este regulatu prin Consistoriu, ci tocmai sta sub pertractare.

Acestui preotu ca parochu la biseric'a st. Ilie din caus'a nepotintiei sale inca i-sa datu unu capelanu alesu prin parochia, carele are detorinti'a a indepliní tóte functiunile obveninde.

Incát pentru procesulu de despartire ierarchica din Timisiór'a, dupa contielegerea cu comissiunea juridica, séu aflatu de bine a-se amená — pana se avem sentintia dela procesele deja incepute.

Interpelantele se dechiara multiamitu cu deslucirile primite, si

Sinodulu ié la cunoscintia respunsulu Preasantiei Sale.

Nr. 100. Deputatulu Dr. Georgiu Popa presinta sinodului o rogare a credinciosiloru nostrii din comun'a Baiti'a — de a li se acordá unu ajutoriu din fondurile diecesane pentru repararea bisericeii,

Se transpune comissiunei petitiunarie.

Nr. 101. Deputatulu Paulu Fasié presinta rogarea comuneloru Campani-Colesci de a-se decretá imbinarea celoru dóue scóle de acolo in o singura scóla,

Se transpune comissiunei scolarie.

Nr. 102. Deputatul Vasiliu Mangra face următoarea propunere :

Considerandu ca protococele sinodale in form'a in care sau publicatu pana acumu cuprindu adeseori si in multe locuri lacune pré sentitórie ;

considerandu ca protococele sinodale au se servésca ca analele diecesei, din care se póta culege informatiuni si cunoscintia esacte fiecare carturariu si membru alu bisericeii despre mersulu afaceriloru bisericesci, scolarie si fundationali propunu :

repórtele Consistorieloru eparchiale de aici inainte se publice in tóta estensiunea loru ca adnecse la protocolu,

Se transpune comisiunei organisatorie.

Nr. 103. La ordinea dilei se pune raportulu comisiunei scolarie asupra raportului senatului scolariu din Oradea-mare, in carele in punctulu primu se aréta ca: teritoriulu, apartienatoriu la jurisdictiunea acelu Consistoriu este impartitu in 6 cercuri, ca prunci obligati la scóla cuotidiana au fost in decursulu anului 1883/4, parte barbatésca 6828, parte femeiésca 5937 de toti 12,765 ; ér la scól'a de repetitiune parte barbatésca 2986, parte femeiésca 2713, de toti 5699 ; cà numerulu prunciloru, obligati la scól'a cotidiana facia de anulu 188²/₃ a crescutu cu 214, ér alu celoru obligati la scól'a de repetitiune a scadiutu cu 435 ; ca statiuni invetiatoresct suntu 238, in cari au fostu aplicati 204 invetiatori, ér 35 de statiuni suntu vacante ; cà in decursulu anului 188³/₄ au reposatu unu invetiatoriu, 3 invetiatori au trecut in statulu de pensiune, ér 1, a fostu destituitu din oficiu — la propunerea comisiunei,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 104. Punctulu 2 din reportulu senatului scolariu, in carele se aréta progresulu obtienutu la esamenele anului scolasticu 188³/₄, la propunerea comisiunei,

Se ié la cunoscintia cu adausulu ca in privinti'a amelioràrii frecuentatiunei se aviseza si Consistoriulu oradanu a se acomoda decisului sinodalu de sub Nr. prot. 94 din anulu curentu.

Nr. 105. Punctulu 3 din reportulu senatului scolariu oradanu, in carele se aréta ca :

a) la gimnasiulu din Oradea mare in anulu 1883/4 au frecuentatu prelegerile din religiune 32 de elevi de confessiunea nóstra, la scóla reala 2, la scólele normale 22 prunci si 11 fetitie ;

b) in Beiusiu la gimnasiulu superioru 110, la scólele normale 23, de elevi, la scólele poporale de statu pentru fetitie 8 eleve ;

c) in Dobritienu la gimnasiulu reformatu 11.

d) in Salont'a la gimnasiulu inferioru 20, la scólele normale 22 ; — la propunerea comissiunei,

Se ié la cunosentia.

Nr. 106. Reportulu Consistoriului oradanu, in carele se aréta, cà inca n'a sositu dela Inaltulu Ministeriu respunsu la remonstratiunea inaintata Acelui'a conformu insarcinàrii sinodului eparchialu de sub Nr. 95 din anulu trecutulu contra dispozițiunei inspectorelui regescu, luatu in cestiunea opririi fetitieloru de confessiunea nóstra de a cercetá scól'a din Beiusiu, sub cuventu cà ar fi se cerceteze scóla poporala de statu, si cà pana aci nu s'a efeptuitu acea dispozițiune.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 107. Punctulu 4 din reportulu senatului scolariu oradanu, in care se aréta, ca din caus'a lipsei de candidati cualificati n'a potutu deplini tóte statiunile invetiatoresci,

Se ié la cunoscintia cu adausulu ca, Consistoriulu se stariésca a delaturá pedecile intimpinate intru deplinirea statiuniloru invetiatoresci, si in specialu se ingrijésca cà invetiatorii se si primésca regulatu salariiele.

Nr. 108. In legatura cu conclusulu, luatu sub Nr. anterioru deputatulu Paulu Gavrilette propune ca Sinodulu se aviseze Consistoriele a ingriji, ca salariile invetiatoresci se se inducà in bugetele comunali. Dupa deslusirile date de Preasanti'a Sa la propunerea deputatului Dr. Nicolau Oncu si in urm'a amendamentului deputatului Dr. Georgiu Pop'a

Aviséza Consistoriele a face atenti pre invetiatori, ca in acele casuri cand nu-si potu primi salariile regulatu se cèra intrevenirea Consistoriului.

Nr. 109. Punctulu 5 din reportulu in carele se aréta, cà senatulu scolariu oradanu din sum'a de 200fl.v.a. primita dela cass'a Consistoriului aradanu pentru ajutorarea invetiatoriloru dela statiunile mai reu dotate—dupa incheierea prelegeriloru si dupa intrarea repórteloru dela esame a impartitu la doi invetiatori câte unu ajutoriu de 30fl. ér la unulu 20fl. ér restulu de 120fl. la depusu in cass'a de pastrare ca reserva pentru alte casuri de remuneratiune, la propunerea comissiunei

Se ié la cunoscintia cu adausulu cà, Consistoriulu se arete pre viitoriu si numele invetiatoriloru ajutati precum si sumele, ce li s'a votatu.

Nr. 110. Punctulu 6, in carele se aréta, ca in feriele anului scolasticu trecut s'au tienutu conferintie invetiatoresci in 3 locuri mai centrale,

Se ié la cunoscintia.

Nr. 111. Punctulu 7 in carele se aréta, cà in feriele anului scolasticu trecut s'au tienutu cursuri supletórie cu invetiatorii in trei locuri mai centrale la propunerea comissiunei

Se ié la cunoscintia avisandu-se Consistoriulu a tiené si pre viitoriu cursuri supletórie; si incât ar fi obtienutu pedecele aretate, de Consistoriulu din Aradu, se se aplice dispositiunea sinodala luata dejá in acestu maritu sub Nr. prot. 75.

Nr. 112. Punctele 8 si 9 din reportu, in cari se aréta ca la cursurile supletorie de limba magiara, ténute in Aradu si Zelau au participatu nóue invetiatori; cà conformu insarcinarii Sinodului eparchialu de sub Nr. 123 din anulu trecut prin circulariulu dto 6/18 Iuniu, 1884 a provocatu comunele bisericesci a ingrigí, ca salariiele invetiatoresci se nu se scaritíeze, si se solvéscá regulatu invetiatoriloru, si cà inspectorii scolari se indenne comunele a ameliorá salariiele invetiatoresci.

Se ié la cunoscintia.

Nr. 113. Cu privire la puntulu 10, in carele se aréta necesitatea sistemisarii unui postu de catichetu pentru elevii de confessiunea nóstra dela gimnasiulu greco-catolicu din Beiusiu

Sinodulu decide sistemisarea acestui postu pentru carele votéza unu salariu de 600 fl. si 200 fl. bani de cortelu si aviséza Consistoriulu a deschide concursu inca in decursulu anului curentu pentru deplinirea acestui postu cu adausulu, ca dela recurrenti pre langa cualificatiunea preserisa sè se córa totodata a dovedí, ca suntu capaci a instruí pre elevi si in music'a vocala; si pentru a se induce in bugetu sum'a votata acestu conclusu se transpune comissiunei epitropesci.

Nr. 114. In ceea ce privesco repórtelile ambeloru senate scolarie facendu comissiunea unelo observari generali propune si sinodulu decide :

Ambele Consistorie se aviséza a reportá in aratarile loru catra sinodu dupa putintia :

- 1) despre corurile vocale,
- 2) despre gradinele de scóla,
- 3) despre fondurile scolarie ;
- 4) despre starea biblioteceloru scolarie,
- 5) despre introducerea albinaritului si metasaritului in scólele nóstre ;
- 6) déca tóte scólele corespundu recerintieloru legii ;
- 7) déca suntu prevediute cu recuisitele necesarie ;

8) câte opuri pedagogice au aparutu in decursulu anului, si cari s'au introdusu in scólele nóstre ; câti invetiatori au ob-tienutu resultatu eminentu, câti bunu, câti suficientu si câti ne-suficientu ; si încât vre unulu din obiectele enumerate in aceste puncte nu ar fi introduse in tóte scólele, Consistoriele se ingri-jésca pentru a se intraduce in cadrulu positilitàtii.

Nr. 115. Cu crivire la cererea reuniunei invetiatori-loru din dieces'a Aradului, ca Sinodulu se intrevina la lo-curile competente cá antistele comuneloru politice se ié dis-positiunile necesarie prescrise prin legea regnicolaria in pri-vintia frecuentatiunei scolarie,

Sinodulu decide a se resolví acésta cerere conformu con-clusului luat in privinti'a amelioràrii frecuentatiunei sub Nr. prot. 94.

Nr. 116. Preasanti'a sa, parintele episcopu presiedinte aretandu ca lips'a de invetiatori provine si din imprejura-rea, ca unii teneri crescuti in institutulu si alumneulu nos-tru, dupace absolvéza studiele nu se aplica ca invetiatori la scólele nóstre propune, si

Sinodulu aviséza Consistoriulu aradanu a aflá medilócele necesarie, cá sè se puna capetu pre viitoriu acestei imprejuràri.

Nr. 117. Deputatulu I. P. Desseanu propune, si

Sinodulu aviséza Consistoriulu, ca se denumésca pre vre unu preotu din vecinatate de catechetu la gimnasiulu din Sarvas, si se procéda totu asemenea si facia de alte gimnasie, unde suntu elevi de confessiunea nóstra, si unde inca nu ar fi denu-mitu caticheti.

Nr. 118. Propunerea deputatului Emericu Andreescu de a se alege mai multi barbati de specialitate pedagogica in senatulu scolariu, si ca Preasanti'a sa se invite in giu-rulu seu pre cei mai zelosi invetiatori spre a consultá cu densii modulu, cum s'ar poté dá unu aventu mai insem-natu causei invetiamentului

Se transpune comissiunei scolarie,

Cu această ședință se încheia anunțându-se cea următoare pe după amiază la 4 ore.

Dr. Iuliu Bonciu, m. p.
notariu.

Protocolul de față sa cerut și autentecat de comisiunea sinodala autenticatorie în Arad 20 Aprilu (2 Maiu) 1885.

Ioanu Metianu, m. p.
Episcopu.

David Nicóra, m. p.   *Augustin Hamsea, m. p.*
Dr. Georgiu Popa, m. p.   *Ioanu Belesiu, m. p.*
Vasilie Mangra, m. p.   *Dr. Nicolau Oncu, m. p.*
Ignatie Papp, m. p.

SIEDINTIA VIII.

s'a ținut în Arad la 5/17. Aprilie 1885. la 4 ore după amiază.

P r e s i e d i n t e : Prea Sânta Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. N o t a r i u : *Silvie Suciu.*

Nr. 119. Se prezintă petițiunea comunei Ostrovu referitoare la unele iregularități comise din partea tutorilor bisericesci,

Se transpune comisiunei petiționaria.

Nr. 120. Urmăza referad'a comisiunei organizatorice, carea prin referintele seu Nicolau Zigre cu privire la raportulu Consistoriulu plenariu aradanu Nr. 2452. 1885 propune a se lua în generalu la cunoștință datele statistice ca în decursulu anului 1884 a intrat la acestu Consistoriu 4028 piese esibitionali, ca s'a ținut 6 ședințe plenarie, 14 bisericesci, 13 școlare și 23 episcopesci, și ca s'au rezolvit toate obiectele avizate la competență sa.

Sinodulu le ie la cunoștință.

Nr. 121. In specialu Consistoriulu plenariu aradanu s'a ocupatu cu deosebire de edificarea seminariului proiectatu si relegatu cu decisele sinodali de sub Nri 113 si 115 ex. 1884, conform carora planulu de cladire s'a supusu censurarei competente, dar observandu-se, ca soliditatea terenului nu ofere destula garantia la unu edificiu cu două etagie dupa planulu proiectatu : Consistoriulu s'a aflatu indemnatu a recede dela idei'a de a edifica dupa planulu cunoscutu procurandu si unu altu planu de edificiu duplu numai cu unu etagiu, si mai corespundietoriu si mai cu multe incaperi, dupa care planu, pe cale licitacionala s'a datu in acordu edificarea seminariului ; deci cere aprobarea acestor'a si din partea Ven. Sinodu.

Sinodulu aflandu modificarea planului si tota procederea Consistoriului de motivata, o aproba intru toate si din partea sa, avisandu-se Consistoriulu a fi cu deosebita atentiune la colaudare atat in privinti'a soliditatiei, cat si a esecutarii planului.

Nr. 122. Punctulu 2, de dupa care reclamele intrate in contra arondarii protopopiatelor, se vor substerne cu reportu seperatu,

Se ie spre scire.

Nr. 123. Punctulu 3 ca, totu cu reportu separatu se va substerne si planulu de edificare a unei case pe intravilanulu de langa biseric'a catedrala, in sensulu conclusului sinodalu Nr. 141 ex. 1884,

Se ie spre scire.

Nr. 124. Aretarea despre indeplinirea protopopiatului vacantu alu Aradului cu asesorulu consistorialu Moise Boesianu, si indrumarea acestuia a se presentá cat mai curend la hirotesia si ocuparea postului,

Se ie spre scire.

Nr. 125. Asupra reportului Consistoriului plenariu din Oradea-mare de sub Nr. 360 Pl. comissiunea propune, si

Sinodulu ió la cunoscintia ca in decursulu anului 1884 a intratu la acestu Consistoriu 1347 esibite si sau resolutu tóte; ca s'au tienutu 7 siedintie plenarie; ca s'a deplinitu protopopia-tele vacante a Pestesiului si a Beliului pe calea concursuala, si anume: pentru protopiatulu Pestesiului a fostu alesu si confir- matu de protopresviteru Teodor Filipu parochulu Lugasiului su- perioru, ér pentru protopiatulu Beliului s'a alesu si instituitu asesorulu consistorialu Petru Suciu ambii ocupandu-si oficiele; ca veteranulu protopresviteru alu Oradii mari Simeon Bic'a din caus'a betranetieloru devenindu absolutaminte neputintiosu de a mai poté conduce oficiulu protopopescu, la cererea lui s'a insti- tuitu unu administratoru in persón'a parochului din Jac'a Tom'a Pacala, carele a si intratu in functiune.

Nr. 126. La reportulu Consistoriului plenariu alu O- radii mari sub Nr. 360 Pl. punctulu 5, unde se cere de- plinirea postulu de asesoru ordinariu la senatulu scolariu de acolo, devenitu vacantu, cerendu Consistoriulu deplinirea acelui postu cu unu individu din cleru, carui'a pe langa resortulu scolariu, sè se póta conerede si catichisarea tine- rimei studiöse la scólele medie de acolo, precum si alte esmisiuni puru bisericesci.

Sinodulu enuncia cu privire la ambele Consistorii, reconsti- tuirea senatelor, — ér in ce privesce deplinirea postulu de re- ferinte scolariu la Consistoriulu din Oradea mare, apretindu-se intentiunile bune ale acelui Consistoriu, se resérva validitatea acelui principiu dupa alegerea persónei, si in cât in sesiunea ac- tuala nu s'ar alege o persóna corespundietória, se autoriséza Consistoriulu a face provisiune interimala pana la alte dispositiuni urmande din partea sinodului.

In necsu cu acést'a referitoriu la senatele Consistoriului din Aradu, dupa ce asesorii in senatulu bisericescu s'au redusu prna la 12, si deórece cu cât aparatulu de administratiune e mai mare, cu atât e mai grea administratiunea, sinodulu stato- resce numerulu aseseriloru din senatele scolarie si epitropesci la 12, pentru fiecare senatu.

Nr. 127. Conform insarcinarei sinodali de sub Nr. 105 si 106 ex 1884 Consistoriulu plenariu din Aradu substernendu reportulu Nr. 1442/1884 in causa proteste-

loru, pentru deliberare definitivă împreună cu votul său, comisiunea la propunerea Consistoriului referitoare la reclamele de sub punctul 1 și 2 propune

Ér sinodul primesce: cumca în considerarea motivelor enunțiate prin votul unanim al sinodului protopresviteral din tractul Totvaradia și cu considerare la interesele binepricepute bisericesti din acele părți, cu delaturarea propunerii consistoriale, se enunțiază comun'a Radn'a de centru alu tractului și de resiedinția a protopresviterului Totvaradia, ér numirea protopresviteratului se fie Radn'a-Totvaradia cu centrul Radn'a.

Astfelu se delatura reclamele comunelor suplicante Radna, Paulisii, Soimosii, Minisii, Giorocu și Cuvinu, și se susține protopresviteratul Radna Totvaradia în întregitatea sa precum este deja stăvărît și aprobat.

Nr. 128. Referitoriu la cererea comunei Pustinisii, spre a se readnească la protopopiatul Temisioarei, — și a comunei Teesii spre a se adnească la tractul Hasiasiului comisiunea propune, ér sinodul

Aproba propunerea Consistoriului de sub punctul 3, ér comun'a Pustinisii să se readneceze la tractul Temisioarei, ér comun'a Teesii, să se adneceze la tractul Hasiasiului.

Nr. 129. Referitoriu la reclamele contra noii arondări a protopopiatului Chisineului de a se enunțiază de loc central alu protopresviteratului Chisineului, comun'a Giul'a magiara, comisiunea propune a se decretă de centru comun'a Chisineu ca parochia protopresviterala,

Sinodul primesce propunerea comisiunii.

Nr. 130. Referitoriu la reclamele comunelor Vadasu, Siepreusii și Sinteia de a fi readneșate tractului protopresviteral alu Chisineului pentru casul cându comun'a Chisineu, s'ar decretă de centru alu protopresviteratului Chisineu, comisiunea propune și

Sinodul primesce numai readneșarea comunei Sinteia la tractul protopopescu alu Chisineului, celelalte rămânând la tractul Borosineului.

Nr. 131. Cererea sinodului protopopescu alu tractului Hasiastu spre a se numi in viitoriu tractulu protopresviteralu alu Belintiului la propunerea Consistoriului de sub punctulu 6.

Sinodulu o apróba.

Nr. 132. Cererea comunei Bontiesci de a fi readnec-sata la protopresviteratulu Buteniloru, la propunerea Consistoriului din punctulu 7.

Sinodulu o apróba.

Nr. 133. Referitoriu la cererea protopresviterului Chisineului Petru Chirilescu, spre a poté locui pana va fi in viétia in comun'a Chitighazu si afolosi beneficielo parochiei sale de acolo ér ca desdauare pentru perderea celor 12, comune dismembrate din protopiatulu seu se i-se concéda a folosi si beneficielo parochiei protopresviterale designande, la propunerea Consistoriului de sub punctulu 8.

Sinodulu apróba numai remanerea protopresviterului Petru Chirilescu, pe durat'a vietii sale in Kétegyháza, cu folosirea beneficiului actualu, nu inse si folosirea parochiei din Chisineu, ci Consistoriulu se auctoriséza a tiené acésta parochia in administratia interimala, pana la ocuparea ei prin protopresviteru.

Nr. 134. Conformu insarcinarii sinodale de sub Nr. 108 si 109 ex 1884. Consistoriulu din Oradea mare substernandu raportulu Nr. 238—347 Pl. in caus'a reclameloru insinuate contra noiei arondari a protopresviteratelor pentru deliberare definitiva impreuna cu votulu acelu'a, referitoriu la reclamele de sub punctulu 1 ca comun'a Corbesci se fie adnec-sata la protopresviteratulu Beiusiului,

Sinodulu apróba incorporarea comunei Corbesci la protopresviteratulu Beiusiului.

Nr. 135. Referitoriu la reclamele comunelor Sant. Nicolau romanu, Berechiu si Roitu pentru a fi reanec-sate la protopopiatulu Oradii mari, apoi a comunelor F. Girisiu

si Chesi'a spre a fi anesate la noulu protopopiatu alu Tin-
cei, si a comunei S. Saldobagiu spre a fi anesata la pro-
topopiatulu Beiusiului, comisiunea luandu in considerare
propunerea Consistoriului de sub punctulu 2 pentru a se
sustiené si decretá de stabila arondarea protopresviterate-
loru aprobata de maritulu Congresu, o recomanda spre a-
probare, cu esceptiunea comunei S. Saldobagiu, carea se se
anecsedie la protopopiatulu Beiusiului

Propunerea Consistoriului se primesce.

Nr. 136. Referitoriu la memorandele protopresviteri-
loru Elia Mog'a si Vasiliu Papp, precum si la petitiunea
comunei bisericesci din Beiusiu in caus'a arondarei nóue a
protopresviteratelor Beiusiu si Vascau, comisiunea recomanda
a se sustiené propunerea Consistoriului de sub punctulu 3,
ér sinodulu enuncia ca conclusu :

Comun'a Beiusiu se apartiena interimalminte la protopres-
viteratulu Vascaului in trebile administrative pana ce protopres-
viterulu — parochu alu Beiusiului Vasiliu Papp — va remane
protopresviteru actualu alu Vascaului, si respective pana ce pa-
rochi'a protopresviterala din Vascau-Baresti va deveni vacanta,
sustienendu-se numirea protopresviteratelor concerninte precum
si dreptulu de a se reincorporá finalminte comun'a Beiusiu éra-
si la tractulu protopresviteralu alu Beiusiului, ér actualulu pro-
topopu alu Beiusiului Elia Mog'a, romane cu locuintia centrala
in Rabagani pana ce parochi'a din Beiusiu devenindu vacanta se
va reincorporá éراسi la protopopiatulu Beiusiului.

Nr. 137. Conformu insarcinarii sinodali de sub Nr.
108 ex 1884, Consistoriulu plenariu din Oradea mare sub-
sternandu reportulu sub Nr. 210 Pl. in caus'a protopres-
viterului Gavriilu Neteu, care nu voesce a se mutá in pro-
topresviteratulu submanuatu Tinca, de si acelu Consistoriu
a decretatu prin decisu se ocupe parochia vacanta din Ia-
nosd'a, comisiunea propune : Sinodulu se autoriseze pre Con-
sistoriulu din Oradea mare a provocá de nou pre proto-

presviterulu Gavriilu Neteu ca in terminu de 3 luni sè se mute in protopresviteratu, ér la casu contrariu sè se ingriyéscá de pensiunarea cuviinciósa a numitului protopopu, si apoi a decretá de vacantu acelu protopiatu si a luá mesurile necesarii pentru indeplinirea definitiva a acelu'a cu protopresviteru definitivu.

In contra acestei propuneri deputatulu Georgiu Dringau face urmatórea contra propunere :

Din motivu cà parochi'a vacanta din Ianosd'a, desi are dóne sessiuni parochiali nu este apta pentru resiedintia protopopésca, parte pentrucà: proventulu e reu, casa parochiala nu esista, parte pentruca averea mobila si imobila a acelei mai mari parti din locuitori s'au licitatu in 14 a l. c. si in fine pentrucà e departe de drumulu de tíer'a si de oficiulu postalu, si asia comunicatiunea din acésta comuna cu tractulu protopopescu si cu Consistoriulu din Oradea-mare e de tot grea, — si din motivu: cà alta parochia apta pentru resiedintia protopopésca de presente nu esista, ca protopopulu actualu nu póte fi constrinsu a se mutá in protopopiatu fara avé si beneficiu corespundietoriu, propune: ca Venerabilulu Sinodu se amane acést'a causa pana va devení in vacantia o parochia corespundietória, si in casu cand protopopulu actualu din caus'a betrenetieloru nu ar poté intru tóte corespunde detorintieloru sale sè se incredintieze Ilustritáti Sale Domnului Episcopu diecesanu se denumésca administratoru protopopescu,

Care propunere punendu-se la votu cade si sinodulu primisce propunerea comissiunei.

Cu acést'a siedinti'a se incheia, enuncindu-se cea urmatóre pre mane di la 10 óre inainte de médi.

Silviu Saciu, m. p.

notariu.

Protocolulu de facia s'a cetitu si autenticatu de comisiunea sinodala autenticatorie in Aradu la 20. Aprilie, (2. Maiu) 1885.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Davidu Nicóra, m. p.

Ioanu Belesiu, m. p.

Dr. Georgiu Popa, m. p.

Dr. Nicolau Oncu, m. p.

Vasiliu Mangra, m. p.

Ignatiu Papp, m. p.

Augustin Hamsea, m. p.

Siedinti'a **IX.**

s'a tienutu in Aradu la 6/18. Aprilie 1885, la 10 óre nainte de médiadi.

Presiedinte: Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu: *Ioanu Metianu.* **Notariu:** *Dr. Demetriu Selceleanu.*

Nr. 138. Preasanti'a Sa Domnulu presiedinte deschiendu siedinti'a la 10 óre invita comisiunea scolara a-si presentá reportulu, referintele Mihaiu Sturz'a presentéza rogarea comuneloru Campu si Colesti pentru concesiunea de a tiené ambele un'a scóla si unu singuru invetiatoriu la propunerea comisiunei

Se transpune Consistoriului din Oradea mare spre resolvire competinte, avendu resultatulu a-lu notificá viitórei sesiuni sinodale.

Nr. 139. Comisiunea petitionaria prin referintele Paulu Fasié, la rogarea comunei Baitia pentru unu ajutoriu de 100 fl. spre sindilirea bisericeii, propune si sinodulu decide

A se transpune la Consistoriulu din Oradea-mare, spre resolvire competinte.

Nr. 140. Plansórea lui Iosifu Will din Remetea-timisiána in contra preotului de acolo Nicolau Petrescu pentru abusuri,

Se transpune Consistoriului din Aradu spre resolvire competente.

Nr. 141. Petitulu lui Petru Oprisiu din Timisióra pentru estinderea cercetarei ordinate de catre Sinodu in caus'a alegerei de deputati sinodali in cerculu Temisiorii, si asupra comuneloru Ghirocu si Ghirod'a, unde asemenea s'ar fi intemplatu abusuri comisiunea propune si sinodulu hotaresce :

A se estradá si acestu petitu comisariului esmisu, pentru estinderea cercetarii si asupra numiteloru comune.

Nr. 142. Referintele comisiunei organisatórie presinta reportulu Consistoriului din Aradu, despre sinodulu extraordinariu tienutu in anulu 1884 pentru cumperarea Dominiului Schöndorf (Serdin) aretandu ca cumperarea inca nu s'a efeptuitu din caus'a crisei economice ivite in timpul din urma.

Se ié spre scire.

Nr. 143. Se presinta regulamentul elaboratu de deputatulu Petru Oprisiu pentru acordarea anticipatiuniloru de salariu la referintii si oficiantii Constoriului din Aradu ;

Se transpune Consistoriului spre esaminare si propunere meritoriala la procsimulu sinodu eparchialu.

Nr. 144. Rogarea comuneloru H. Dumbraviti'a si Borz, pentru dismembrarea loru din protopiatulu Beliului si incorporarea loru in protopopiatulu Beiusiului ;

Se transpune la Consistoriulu din Oradea-mare spre afacere ulterióra.

Nr. 145. Memorialulu comitetului protopresviteralu alu Lugosiului pentru precisarea cercului de activitate a comitetului si epitropiei protopresviterale, si instituirea loru de

organe intermediatorie, — la propunerea comisiunii, Sinodul enuncia :

Cà nu subverséza necesitatea pentru instituirea astoru feliu de organe intermediatórie, neprevédute in statutulu organicu ; ér de alta parte comitetulu si epitropi'a protopresviterala si-au competinti'a normata in statutulu organicu.

Nr. 146. Referitoriu la rogarea sinodului protopresviteralu alu Buteniloru, pentru considerarea cualificatiunei practice a preotiloru ; la propunerea comisiunii se enuncia :

Cà nu subverséza lipsa de a modificá in acést'a privintia regulamentulu congres. pentru parochii cu respectu la cualificatiunea receruta dela competinti.

Nr. 147. Reportulu comisiunii sinodali de controla despre scontrarea cassei consistoriale, — la propunerea comisiunii organisatóre,

Se ié spre scire si se aviséza Consistoriulu a observá facia de functionarii aplicati la epitropie, dispositiunile cuprinse in §§. 33 si 37 din regulamentulu sinodalu ; asemenea se aviséza Consistoriulu din Aradu — ca senatu epitropescu — cu urgentia a-si compune regulamentulu pentru afacerile interne, conform §-lui 50 din regulamentulu sinodalu, avend a intrebuintiá ca materialu si vederile indegetate de catra comisiunea de controla si expusa in protocolulu aceleia luatu la 7/19. Noemvre 1884 ; ér despre acést'a a reportá sinodului ordinariu procsimu.

Nr. 148. Vincentiu Babesiu, ca referinte alu comisiunii organisatórie, anuncia cumca a compusu si este gat'a proiectulu de adresa la cuventulu cu care Preasanti'a Sa parintele Episcopu a deschisu Sinodulu presinte, deci in numele comisiunii cere ca acelu proiectu de adresa sè se puna la ordinea dilei.

Dupa acestu anunciu alu referintelui Vincentiu Babesiu, Preasanti'a Sa parintele Episcopu cede presiedinti'a sinodala la parintele vicariu episcopescu Ieroteiu Belesiu, si esie din sal'a de siedintie.

Parintele vicariu episcopescu Ieroteiu Belesiu, ocupandu presiedinti'a sinodala poftesce pre referintele comisiei organizatóre Vincentiu Babesiu a cetí proiectulu de adresa.

In cetirea proiectului, eschiamatiunile de aprobare si de consentire din partea membrilor facura intrerumperi dese.

Dupa cetire, se aduce cu unanimitate conclusulu :

Sinodulu sub conducerea parintelui vicariu episcopescu merge in corpore si immediatu la Preasanti'a Sa parintele Episcopu a-i supune adres'a acésta :

**„Pré sante Parinte !
Iubitu Archipastorlu alu nostru !**

Este si remane pururea demnu de chiamarea sa acelu antiste si conducetoriu alu unei societati mari, organizato si constituite pentru unu scopu sublimu, care antiste si conducetoriu lucrandu neobositu spre atingerea acelu scopu, progresandu unu siru de ani cu pasu siguru si resolutu intr'o directinne, ce o tiene de corespudietorie scopului, la anumite stadiu si periode se opresce, si mesura controlóza, si supune criticei proprie si comune rezultatele, spre a se convinge daca, bine a pornitu, bine si-a combinatu pasii, si poterile si medilócele, si daca bine, adeca in directiunea cea adeverata progreséza spre scopu ?

Putieni, fórté putieni suntu dintre cei ce stau in fruntea societati, cari au acést'a conscientia de sine si de chiamarea lor, acésta lumina si taria a sufletului ; putieni suntu, tocmai pentruca stau in frunte, si se credu mai presus de comunii muritori ; dar tocmai pentruca putieni, rari suntu, cari si-aducu aminte de acésta datorintia a chiamarii lor, acei putieni cu atât'a mai multu merita recuno-scintia publica.

Preasanti'a T'a, pré demne Parinte, cand prin cuventulu de deschidere a acestui sinodu eparchialu, aducendu-Ti

aminte, ca tocmai suntem la incheierea anului alu diecelea, de cum Provedinti'a cerésca si increderea reprezentantiloru legali ai acestei diecese Te-a chiamatu in fruntea ei, binevoisi a ni pune inaintea ochiloru lungulu siru de acte si producte ale combinatiuniloru, straduintieloru si sacrificieloru Preasantiei Tale, ni-ai suprinsu placutu si ni-ai implutu de recunoscintia inimelē si sufletele, si ni-ai obligatu a cumpenī si noi tōte cāte ni-le-ai insiratu un'a cāte un'a si tōte la olalta, a le examiná valōrea si a constatá coresponderea lorū cu trebuintiele nōstre si la scopulu celu mare, ce-lu atientim noi prin viēti'a si activitatea nōstra bisericésca si a ni spune judecat'a, si a ni manifestá recunoscintia nōstra, cu care detorim si noi conform chiemarii nōstre.

Cu cugetu curatu si luminatu intreprindemu a face acést'a.

Recunōscemu si adevērimu cā dá, plina de lipse si de neajunsuri in medilōce si in progresu, si in centru si afara prin partile ei a fostu acēsta diecesa mai inaintē cu diece ani, cand Preasanti'a Ta ai venitu a ocupá acestu scaanu archierescu. Sinodalitatea se luptá cu greutatele inceputului mai vertosu din caus'a lipsei de medilōcele necesarie spre desvoltarea si utilizarea ei; institutele nōstre de cultura pentru cleru si invetiatori se aflau totu in stadiulu infiantarii lorū inaintē cu jumetate de secolu, sentiendu-se adencu si manifestandu-se cu durere lips'a de reformele reclamate cu intetire prin imperiōsele necesitati ale progresului modernu; la tiēra in mijloculu poporului nostru, pentru imperiōsele trebuintie culturali ale poporului lipseau parte mare atāt scōlele cāt si invetiatorii necesari, necesari in numeru si in calificatiune; ér pentru invetiamentulu si o educatiune conform necesitatiloru timpului modernu a secului femeescu, abia esistá unu micu inceputu, o modesta incercare printr'o unica scōla; — dá, acestea si multe alte neajunsuri in viēti'a nōstra bisericésca

culturala. nu este între noi nime, care se nu le recunoşca, si parte mare se nu le fie simtitu chiar cu durere, întocmai ca si Preasanti'a Ta.

Si Preasanti'a Ta. bunule parinte, bine ai judecatu si cu dreptu cuventu Ti-ai facutu de punctu de manecare ca, *ridicarea clerului si poporului, a Bisericii cei viue, in cultur'a morala-religiósa, si prin acést'a la perfectiune, este scopulu supremu alu omului*, si ca acést'a ridicare numai, séu daca nu toemai, apoi in totu casulu mai potrivit, mai directu si mai eficace, — prin buni preoti si invetiatori se póte mijloci, *ér buni preoti si invetiatori*, adeca preoti si invetiatori cu pricepere de chiamarea lor, cu cualificatiune morala si intelectuala pentru implinirea acelei'a, propriaminte numai într'unu institutu pedagogicu si teologicu corespundietoriu cerintieloru timpului se potu produce, deci conform acestei corecte, logice, cu dreptu cuventu Te-ai apucatu si prin neadormitu zelu ai mijlocitu cladirile, imbunatatirile si augmentârile aceloru institute anume prin atragerea si dotarea mai buna a mai multoru profesori cualificati, prin controlarea cât de désa si intinsa a propunerilor si a disciplinei, precum si prin intemeierea alumneului pe sém'a eleviloru seraci, si prin crearea de stipendie si esoperarea de facilitâri pentru perfectionarea ulterióra a tineriloru aspiratori la profesure.

Nu altmintrelea Ti-ai estinsu atentiunea si ingrijirea asupra invetiamentului popularu, prin sporirea cât mai repede a scóleloru si a claselor confesionale pe la sate si orasio, si specialu prin ridicarea de scóle pentru fetitiile poporului si prin crescerea de institutrice cualificate pe sém'a acestoru scóle; pentru tóte acestea cantandu si gasindu, séu creandu necesarii banesci printr'o agerime si straduintia ne mai pomenita in partile nóstre si admirata de toti.

Astfelu cu mandria vediuramu resarindu cá din pamentu falnicole edificie dicecesane si in fine maretulu palatu

seminarialu. Astfeliu cu mangaiare vediuràmú si constataràm din anu in anu fondurile ce se creau si organisau sub control'a publica a diecesei, intre cari si celu pentru ajutorarea clerului seracu si a veduveloru si orfaniloru dupa preoti; astfeliu pe acestea si multe altele date, nóue cunoscute, cu cea mai sigura positivitate trebuie se constatàmú, cà intr'unu periodu de diece ani, ca acela, de care ni este verb'a, considerandu mai vertosu si impregiuràrile publice de totu grele, in cari ne aflamu, abia ni potemu inchipuí o activitate mai mare si mai productiva decât cea aretata.

De unde este, cà despre zelulu archipastorescu, despre neadormit'a ingrijire a capului diecesei nóstre, atâtea imbunatatiri, atâtea fapte complinite, atâtea documinte visibile, ba batátore chiar si la ochii streiniloru facu lunei marturia, in cât filoru acestei diecese, si specialminte nóue representatiloru acelor'a, nu ni remane decât, cà cu celu mai profundu respectu se ni exprimàmú profund'a recunoscintia catra bunulu si demnulu nostru parinte, si pre cât Inaltu Preasanti'a Ta, tocmai ca bunu, dreptu si iubitoriu parinte, prin cuventulu de deschidere ai binevoitu a recunósce in mare parte si a nóstra zelósa conlucrare, ale nóstre si ale tuturoru demniloru fii ai diecesei contriburi spirituali si materiali, respective sacrificie intru ajungerea acelorú frumóse rezultate si progrese, cu inima si minte liniscita potemu se ne mangaiamu, cà toti cei buni si demni fii ai bisericeii, nu si-au perdutu din vedere chiamarea si datorinti'a, nu am statu in lenevire.

Pastoriulu nostru celu bunu si dreptu si intieptu ori de câte ori cu zelu si dragoste a cautatu, si a chiamatu cu sine si dupa sine turm'a sa cuventatória, a gasit'o, si ea l'a ascultatu, si l'a urmatu pe caile cele bune.

Pastoriulu si-a pusu sufletulu pentru turma, pastoriulu neobositu a cutrieratu câmpii, muntii si codrii spre a-si vedé si conduce turm'a cea cuventatória, si de acea cu man-

dria pòte sè se faléscă ca, visitatiunile sale canonice s'au estinsu peste 4/5 parti ale dicesei, si cã a facutu in acést'a privintia atât'a, cât n'a mai facutu vre unulu dintre fericitii sei antecesori.

Tòte acestea bine constatate, bine intielese si recunoscute, se nasce acum intrebarea, cã óre pe bas'a acestor'a avend acestea ca de punctu de manecare, care este calea, chiamarea, datorinti'a nóstra ulterióra si cea mai de aprópe?

Trebue se observãmu, si suntem convinsi, cã o facem in deplinu acordu cu Preasanti'a Ta, bunule parinte, cãci Insuti ai indegetat'o, cand prin cuventulu de deschidere ai intonatu „*cultur'a morala-religiósa*“ ca *postulatu alu perfectiunei omului*, intru carea consiste *scopulu supremu alu omului*, pre care scopu noi 'lu-traducemu prin **fericirea omului**, — trebue, dicemu, se observãmu, cã tòte celea frumóse combinatiuni, institutiuni, meliorãri si progrese, câte constatarãmu cu recunoscintia, dupa natur'a loru sunt proprie nu scopu, ci numai *midilóce*, pregatiri, cãii, si celu multu bune incepute sèu porniri spre scopulu celu mare si sublimu, adeca spre cultur'a *morala-religiósa*, mai de aprópe esplicandu-ne, spre cultura prin luminarea spiritului, prin seriós'a adapare a sa cu cunoscintielo adeverului, de a o parte, ér de alt'a, prin nobilitarea inimeloru, ceea ce se face prin educarea si supunerea, sèu acomodarea loru la *preceptele ratiunei si la doctrinele religiunei*, specialu la iubirea mai pre sus de tòte a adeverului, a a dreptãtii si a deaprópelui seu, a coómeniloru sei, cu cari numai impreuna se pòte atinge *scopulu supremu*, perfectiunea morala si spirituala, pentru fericire.

Am gresit si retacit greu, déca am perde acestea din vedere. Preasanti'a Ta nu le-ai perdutu din vedere, precum ni dovedesce acést'a cuventulu de deschidere; ér noi, inspirati de acestu cuventu, ni-am infiptu tóta atentiunea asupra loru.

Astfelu dara acestu sinodu eparchialu crede că da es-
pressiune dorintiei si lipsei generale, cand opinéza, că de
aici mai departe, pe bas'a buneloru intocmiri si incepute,
principalele nóstre straduintie, concentrat'a nóstra activitate
si energia, trebue sè se indrepte mai vertosu si mai directu
spre cultur'a morala a spiriteloru si nobilitarea inimeloru,
pentru apropiarea mai repede, mai neamenata catra scopulu
celu mare, catra perfectiune, cá unic'a garantia a unui vii-
toriu mai bunu, mai ferice. Crede acestu Sinodu, Inaltu
Preasantite, că modulu si calea d'a naintá si mai repede si
mai siguru spre acestu scopu este, in cât pentru genera-
tiunea ce o crescemu noi proximului viitoriu, *o si mai co-
respundictória organisare* pe bazele celui mai *rationalu*
sistemu de traiu, de instructiune si educatiune, prin iu-
bire, prin exemplu, prin disciplina in tóte scólele si insti-
tutele nóstre, specialu si eminentu, in noulu nostru insti-
tutu si seminariu teologicu si pedagogicu ; ér incât pentru
generatiunea actuala, introducerea si sustienerea unei si mai
bune si mai rigurose discipline pentru cleru si intregu cor-
pulu didacticu alu diecesei, priveghiarea si mai cu stradu-
intia si regularitate asupra vietii si activitáti tuturoru fac-
toriloru bisericeii nóstre, relevarea si distingerea virtutiloru,
ce se manifesta mai active, mai reali, punendu-le acestea
la tóta ocasiunea, cá de modelu si respective ca exemplu
de urmatu in faci'a publicului nostru, alipirea si conlucra-
rea nóstra mai intima, mai solidara la olalta si cu antistii
nostri natiunali-bisericesci, probati in trecutu prin virtutile
loru civile si crestinesci.

Astfelu sentiulu de onóre si demnitate, precum si
de taria morala se va desvoltá si va cresce in peptulu nos-
tru, iubirea si increderea reciproca se va desvoltá, si va a-
duce ródele sale cele manóse, ni va cucerí respectulu si
simpathi'a lumii streine, si binecuventarea Ceriului se va
reversá preste noi ; astfelu vom devení mai curend bine apti,

„d'a sustiené concurinti'a cu celelalte natiumi din patria in lupt'a pentru esistintia, precum ni-o atinge acést'a intielépt'a voce a Preasantiei Tale.“

Fiind noi convinsi, cà prin acestea sincere apretiári si vederi espunemu chiar ideile Preasantiei Tale, dàin din parte-ne acestu fiescu resunetu demnului cuventu de deschidere alu Preasantiei Tale in scopulu de a Te incredintiá cà, de acordu suntemu intru tóte, cà armoni'a domnesce in cugetele si tendintiele nóstre, si ca prin urmare gat'a suntem a Te spriginí din tóta inim'a, cu tóte puterile, toti cu totii pe acést'a ulterióra cale, de siguru inca si acei'a dintre noi, cari pana acuma, in necunoscinti'a imprejurariloru, séu din ori care alta cauza, statura la o parte.

Pasiesce asia dara resolutu si repede inainte, Preasante Parinte, pre acést'a cale catra scopu, ér noi te vom urmá, si bunulu Dummedieu va binecuventá curatele nóstre straduintie si sacrificie.

Astfelu noi la dulcea salutare a Preasantiei Tale cu — „*Christosu a inviatu!*“ respundemu plini de bucuria: „*Adeveratu ca a inviatu!*“ urandu-Ti dile multe si ferice, spre binele bisericei celei viue, carei'a Ti-ai devotatu viéti'a.

Nr. 149. La oca sinnea presentarii in corpore a sinodului inaintea Preasantiei Sale parintelui Episcopu in sala resiedintiei episcopesci, parintele vicariu episcopescu a datu expresiune recunoscintei ce o sentiescu diecesanii catra persón'a arhierelui loru, pentru fatigiele si meritele bisericesci si scolarie de cand pastoresce cuventatórea turma a Domnului, de aceea Sinodulu ca representanti'a diecesei i-a votatu adres'a ce a meritat'o pentru rezultatele vedite pana acum'a. Dupa acést'a Vincentiu Babesiu a cetitu adres'a.

In fine Preasanti'a Sa parintele episcopu cá respunsu provocendu la faptele implinite ca si la nisce dovedi des-

pre aceea, cumcă ce pôte efeptul si zidí bun'a întielegere între diecesani, esortandu a sustiené si pre viitoriu bun'a întielegere si conlucrare; si accentuandu cumca Preasanti'a Sa, daca a esitu din mica famili'a sa, acum astadí se sentiesce desdaunatu si consolatu, ma inea si remuneratu pentrucă recunoscinti'a i-a facutu locu onorabilu in mediloculu si in sinulu altei familie mai mari, in mediloculu diecesei, si pentruca pastoriulu bunu pune-si sufletulu seu pentru turm'a sa, asia promite si Preasanti'a Sa parintele Episcopu cumca va priveghiá necontenitu a-si sustiené loculu ce la castigatu in amórea diecesaniloru.

Intre urări de fericire pentru arhieru, sinodulu rentórna in sal'a siedintioloru sale, unde parintele vicariu episcopescu recapitulandu cele intemplate, enuncia cu consensulu sinodului si se trece la protocolu ací constatarea cumca

Preasanti'a Sa parintele Episcopu a primitu adres'a sinodului cu multiamire.

Nr. 150. Parintele presiedinte substitutu pune la ordinea dilei reportulu comisiunei episcopesci. Referintele Ioanu Belesiu presentéza reportulu senatului episcopescu dela Consistoriulu din Oradea-mare din care se vede :

1) că acestu senatu in 1884 a tienutu siepte siedintie, avend 120 numeri seriali si resolvindu tóte obiectele apartienetóre ;

2) că cu privire la incassarea contribuirilor eparchiale curinte si restante, din partea acestui Consistoriu, sub datulu 4/16. Iuniu 1884. Nr. 555. ep. s'a emanatu circulariu, prin carele s'a facutu repartiarea competintiei curinte si s'a dispusu incassarea acestor'a cât si a contribuirilor restante de pe anii precedenti; ér resultatulu incassarii contribuirei de 1 cr. e: că din sum'a repartiata pro 1884 cu 1550 fl. 95 cr. s'a incassatu 718 fl. 98 cr. rest. 831 fl. 97 cr. ér din restulu din anii trecuti de 10.004 fl.

54cr. s'a încassatu 229fl. rest. 9775 fl. 54 cr. deci tóta restanti'a face: 10.607 fl. 51 cr.

3) cà competinti'a sidocsiala curenta pe anulu 1884 s'a repartiatu cu 1018 fl. 43 cr. dispunendu-se si încassarea restantie din 1882 si 1883; s'a încassatu 472 fl. 82cr. rest 545 fl. 61 cr. ér din restantia de 874 fl. 97 cr. s'a încassatu 254 fl. 18 cr. astfelu tóta restanti'a acum e 1166 fl. 40 cr.

4) Cu tasurile II si III s'au adunatu si administratu epitropiei din Aradu 189 fl. 64 cr.

5) Ca au intratu 277 socoti bisericesci,— dintre care 252 s'au aprobatu, ér 25 s'au dificultutu; din cele restante au intratu 33 socoti din 1882, sau aprobatu,—deci s'au resollitu cu totulu 310 socoti bisericesci ale singuraticeloru comune.

6) cà in districtulu Consistoriului din Oradea-mare sunt 15 fundatiuni si anume:

fundatiunea „Zsigaiana“ in Oradea-mare cu 52,364fl.82cr.

fundatiunea „Fauru“ cu 1400 fl.

fundatiunea „Rozsa“ cu 8000 fl.

fundatiunea „Takácsy“ cu 800 fl.

fundatiunea „Papp“ cu 200 fl.

dela cassa de pastrare cu 905 fl.— tóte 6 fundatiuni in Oradea-mare,— apoi

fundatiunea „Gavriilu Fauru“ de Teiusiu cu 6242fl.67cr.

fundatiunea „Demetriu Leca“ in V. Velentia cu 400 fl.

fundatiunea contésa „Petronella Csáky“ in Ch. Apateu
cu 1500 fl.

fundatiunea contele „Antoniu Csáky“ in Cheresig cu 200fl.

fundatiunea „Ioanu Pintea sen.“ in Jac'a cu 1325fl.82cr.

fundatiunea „Gavriilu Venter“ in Cornitielu cu 40fl.

fundatiunea „Gavriilu Venter“ in Valea-mare cu 40fl.

fundatiunea „Zsigaiana“ in Beiusiu cu 3584fl. 17cr.

bani gata si realitate în valóre de 3028 fl. 50 cr. în fine fundatiunea tenerimei romane gr. or. din Beiusiu la a. 1851 cu 4918 fl. 10 cr.

Tóte aceste la propunerea comissiunei se iéu spre scire cu acelu adausu cà in cât pentru incassarea contribuiriloru eparchiale, restante in sum'a espusa la p. 2. cu 10.607 fl. 51 cr. se tiene in vigóre decisulu sinodalu Nr. 146. 1884. referitoriu la incassarea competintieloru, ér referitoriu la fundatiunile Venter din Cornetielu si Valea-mare de câte 40 fl., se indruma Consistoriulu din Oradea-mare a satisface decisului Sinodalu eparchialu de sub Nr. 154. 1884.

Nr. 151. Se repórta cà socotile restante ale fundatiunei Zsigaiane, pana la finea anului 1884, s'au pregatitu si trimisu Consistoriului din Aradu spre afacerea ulterióra

Se ié spre scire.

Nr. 152. Ratiociniulu Consistoriului din Oradea-mare revedindu-se, se constata cà in anulu 1884 au fost

perceptiune	.	.	8986 fl. 40 cr.
erogatiune	.	.	8356 fl. 30 cr.
			<hr/>
rest.			630 fl. 10 cr.

care suma luandu-se in perceptiunea anului curinte, dupa ce s'a facutu una economisare de 548 fl. 70 cr., facia de sum'a preliminata

Aflandu-se socotile in ordine se apróba si Consistoriului din Oradea-mare se votéza absolutoriu.

Nr. 153. In ce privesce aceea parte a ratiociniului, unde se arata cà Consist. pentru resortulu Consistoriului plenariu, in rubric'a pentru spese de caletoria preste sum'a preliminata a spesatu cu 10 fl. mai multu, pentru resortulu senatului scolasticu in rubric'a de remuneratiunea catiche-tiloru cu 13 fl. 42 cr., in fine pentru resortulu senatului epitropescu in rubric'a pentru recuisite cu 3 fl. 20 cr. pentru luminarea cancelariei cu 7 fl. 21 cr. pentru tiparituri

cu 13 fl. 50 cr. si pentru spese de caletorie in cause episcopalesi cu 6 fl. 36 cr. mai multu

Se ie la scire, incuviintiandu-se ulterioru aceste erogatiuni.

Nr. 154. Propunerea lui Ioanu Bica sen. pentru numirea protopresviteratului Ucurisiu-Beliu

Se transpune comissiunei organisatorie.

Fiind timpul inaintatu, siedinti'a se ridica.

Dr. Demetriu Selceleanu, m. p.
notariu sinodalu.

Protocolulu de facia s'a cetitu si autenticatu de comissiunea sinodala autenticatoria in Aradu la 20. Aprilie (2. Maiu) 1885.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Davidu Nicóra, m. p.

Dr. Georgiu Popa, m. p.

Augustin Hamsea, m. p.

Ioanu Belesiu, m. p.

Ignatiu Papp, m. p.

Vasilii Mangra, m. p.

Siedinti'a **XX**

s'a tienutu in Aradu la 6/18. Aprilie 1885, la 4 ore dupa mediadi.

Preziedinte: Prea Santi'a Sa Domnulu Episcopu diecesanu :
Ioanu Metianu. **Notariu:** *Dr. Nicolau Oncu.*

Nr. 155. Deschisandu-se siedinti'a la 4 ore d. m. Ioanu Belesiu, reportorulu comissiunei episcopalesi cetesco reportulu senatului episcopescu alu Consistoriului din Aradu, in carele se aréta :

1) Cumca acestu senatu in decursulu anului 1884 a tienutu 23 de siedintie.

2) Cumca la acestu senatu au intratu 837 esibite, din cari s'au resolyitu 794 prin urmare au remasu nere-solvite 43 esibite.

3) Cumca din socotile epitropieloru parochiali ar fi trebuitu se intre 676, din cari au intratu si sau resolyitu 231,— prin urmare n'au intratu si s'au solicitatu 445;

Cumca din socotile mai vechi au intratu si s'au re-solyitu 163, cu totulu in decursulu anului 1884 s'au re-solyitu astfeliu 394 socoti parochiale.

Cumca din preliminarii au intratu 232 pe 1884 si 78 pe 1885 la olalta 310.

4) Cumca ratiociniulu manastirei Hodosiu-Bodrogu s'a substernutu si aprobatu.

5) Cumca pe bas'a planului si priliminariului de spese primitu de senatulu epitropescu in 3. Iuniu 1884 s'a tie-nutu licitaciune minuenda pentru edificarea seminariului die-cesanu, alu careia resultatu a fost, cà acésta edificare s'a conferitu oferentiloru mai eftini, architectiloru Szlavitsek et Kondorosy, cu cari inchiindu-se si contractulu de lipsa, edificarea in fapta s'a inceputu in 15. Iuliu 1884 si as-tadi in partea ei precumpenitóre a inaintatu astfeliu, cà la inceputulu anului scolasticu 1885/6 se va poté luá in fo-losintia; si

Cumca spre asigurarea si controlarea zidirei si a ma-terialului de zidire Andor Halmay architectu din Aradu s'a aplicatu de conducetoriu technicu pre langa retributiune pausiala de 1200 fl.

6) Cumca amesuratu conclusului sinodalu de sub Nr. 143. 1884., secretariulu consistorialu Ignatiu Pappu, s'a alesu de cassariu consistorialu, ér de controloru si conta-bilu s'a alesu asesorulu consistorialu Georgiu Purcariu, cari primindu dela delegatiunea fonduriloru foste comune tóta averea acestoru fonduri, precum si cass'a consistoriala, tóte aceste le administréza pe langa inspectiunea Consistoriului.

7) Cumca in sensulu conclusului sinodalu de sub Nr. 134. 1884, caus'a pretensiunilor dubioase ale tipografiei diecesane s'a pusu in curgere, despre alu careia rezultatu se va face reportu la timpulu seu.

8) Cumca ratiocinele fondatiunei „Zsiga“ din Oradea-mare au intratu si s'au revediatu tóte pana cu finea anului 1884 amesuratu conclusului de sub Nr. 135. 1884,

9) In sensulu conclusului sinodalu de sub Nr. 137. 1884 se repórtá. cumca fericit'a fundatóre An'a Ebesfalvay, nasc. Iorgoviciu din Aradu, repausata in Aradu in 15. Ianuariu 1884, prin testamentulu seu de dte 4. Octomvre 1882, a denumitu de erede universalu pe dieces'a gr. or. romana din Aradu, indatorend'o pe acést'a de a escontentá tóte legatele si sarcinele lasamentului, óra restulu capitalisandu-lu se-lu intrebuintieze spre crearea unui fondu de stipendii pentru tinerii de nationalitatea si confesiunea romana gr. or.

Cumca lasamentulu consta din $35\frac{060}{1600}$ jugere catastrale pamentu estravilanu aflatoriu pe teritoriulu Aradului, si afara de acésta din alte averi mobile si pretensiumi, din cari esecutoriulu testamentariu, avocatulu Demetriu Nicoliciu a si incassatu o suma de 1719 fl. si solvindu acést'a deja in legate sum'a de 1100 fl. si in alte spese sum'a de 619 fl. 21 cr. la olalta 1819 fl. 21 cr. plusulu solvitu in suma de 100 fl. 21 cr. s'a restituitu deja esecutorelui testamentariu prin anticipatiune cu ocasiunea primirei lasamentului in administratiunea Consistoriului, mai anticipandu-se inca si alte spese facute in interesulu lasamentului totu din cassa Consistoriului,—

Cumca afara de legatele deja escontentate mai suntu inca de escontentatu 3 legate la olalta in suma de 1735 fl. 16 cr. cari de asemenea se vor escontentá din cass'a consistoriala in cont'a acestei fundatiuni, si in fine

Cumca Consistoriulu spéra a regulá in curendu acés-
t'a fundatiune, dupace acést'a se va predá si prin tribuna-
lulu regiu din Aradu, carele prin decisulu seu de sub Nr.
2142/1885 a si dispusu predarea acestui lasamentu :

La propunerea comisiunei acestu raportu in genere, si in
deosebi partea sa relativa la punctulu 5 si 9 cu privire la edi-
ficarea seminariului diecesanu si la fundatiunea An'a Ebesfalvay
se primesce cu placere spre scintia ; totodata Consistoriulu se
insarcinéza a urgiá cu tóta rigórea socotile si preliminarele inca
in restantia dela comunele parochiale si pe acestea a le resolví
fara tóta amanarea ér pentru venitoriu si pentru usiorarea evi-
dentiei pe aceste se le separeze dupa soiulu loru, si la procsi-
mulu sinodu se arete cu numele tóte acele comune bisericesci,
cari si dupa câti ani suntu in restantia cu socotile loru, iu fine
relativu la punctulu 7 si 9 pe sesiunea sinodala procsima se
reporteze in detaliu despre resultatulu arangerei pretensiuniloru
dubióse ale tipografiei precum si despre starea fundatiunei An'a
Ebesfalvay.

Nr. 156. Relativu la ratiocinele singuraticiloru fon-
duri si fundatiuni precum si a depositeloru administrate prin
senatulu epitropescu, comisiunea epitropésca pe bas'a revi-
siunei si censurarei sale constata ca tóte aceste s'au ad-
ministratu esactu si se afla in ordine buna ; totodata sta-
tulu acestor'a la finea anului 1884 se constata si stabiléza
precum urméza :

I. Fondulu generalu.

a) Remanenti'a din 1883 . . .	23.644fl. 84cr.
b) Venitulu anului 1884 . . .	28.165fl. —cr.
	<hr/>
Sum'a	51.809fl. 84cr.
Erogatiunea anului 1884 . . .	29.567fl. 81cr.
	<hr/>
Restu	22.242fl. 03cr.

II. Fondulu seminarialu.

a) Remanenti'a din 1883 . . .	4344fl. 85cr.
b) Colect'a din anulu 1883 . . .	29.208fl. 53cr.

c) Venitulu din colecta in an. 1884	10.835fl. 98cr.
d) Bani gat'a din fondulu clericalu tasulu II	6.746fl. 33cr.
e) Din fondulu preparandialu tasulu III bani gat'a	3.655fl. 50cr.
f) Din fondulu edificiului pedago- gico-teologicu bani gat'a	5.208fl. 70cr.
g) Din fondulu convictualu, fostu comunu, bani gat'a	8.950fl. 41cr.
h) Din fondulu seminariulu Rajacsics	1.380fl. 20 ¹ / ₂ cr.
Sum'a	<u>70.330fl. 50¹/₂cr.</u>

Erogatiuni pentru zidirea seminarin- lui si in pretiulu realitatiloru cum- perate dela baronés'a Sina	59.532fl. 39 ¹ / ₂ cr.
Restu	<u>10.798fl. 11cr.</u>

Se obsérva cumea :

- 1) Fondulu clericalu tasulu alu II-
lea posiede cu finea anului 1884
in pretensiuni si interese restante
sum'a de . . . . . 1547fl. 13cr.
- 2) Fondulu preparandialu tasulu III
de asemenea in pretensiuni si in-
terese restante suma de . . . . 1907fl. 91cr.
- 3) Fondulu convictualu fostu, comunu, si a
- 4) Fondulu seminariulu Rajacsics contopindu-se cu to-
tulu in fondulu seminariulu, in urm'a carei'a aceste dóue
din urma fonduri incetandu, comissiunea propune stergerea
loru din evidintia.

III. Fondulu instructu episcopescu.

Restu din 1883	6977fl. 11cr.
Venitulu an. 1884.	341fl. 63cr.
Sum'a	<u>7318fl. 74cr.</u>

Erogatiuni	527fl. 12cr.
	<hr/>
Restu	6791fl. 62cr.

IV. Fondulu clericalu tasulu II.

Restu din 1883	7220fl. 71cr.
Venitulu an. 1884	1073fl. 53cr.
	<hr/>
Sum'a	8294fl. 24cr.
Erogatiuni	6747fl. 11cr.
	<hr/>
Restu	1547fl. 13cr.

V. Fondulu preparandialu tasulu III.

Restu din an. 1883	4839fl. 36cr.
Venitu	784fl. 16cr.
	<hr/>
Sum'a	5623fl. 52cr.
Erogatiuni	3655fl. 61cr.
	<hr/>
Restu	1967fl. 91cr.

VI. Fondulu edificiului. pedagogico-teologicu.

Restu din an. 1883	5719fl. 44cr.
Perceptiuni	1444fl. 08cr.
	<hr/>
Sum'a	7163fl. 52cr.
Erogatiuni	5908fl. 70cr.
	<hr/>
Restu	1254fl. 82cr.

VII. Fondulu pensiunei invetiatoresci.

Restu din an. 1883	3797fl. 66cr.
Venite	328fl. 81cr.
	<hr/>
Sum'a	4126fl. 47cr.
Erogatiuni	10fl. —cr.
	<hr/>
Restu	4116fl. 47cr.

VIII. Fondulu capelei „Gaiu.“

Restu din an. 1883	373fl. 57er.
Venitu preserisu	22fl. 41er.
	<hr/>
Sum'a	395fl. 98er.
Erogatiune	— fl. —er.
	<hr/>
Restu	395fl. 98er.

IX. Fondulu bibliotecei preparandiale.

Restu din 1883	370fl. 19er.
Perceptiune	17fl. 72er.
	<hr/>
Sum'a	387fl. 91er.
Erogatiune	— fl. —er.
	<hr/>
Restu	387fl. 91er.

X. Fondulu sinodalu-congresualu.

Restu din an. 1883	3838fl. 18er.
Perceptiuni	276fl. 47er.
	<hr/>
Sum'a	4116fl. 65er.
Erogatiune	— fl. —er.
	<hr/>
Restu	4116fl. 65er.

XI. Fundatiunea Patriciu Popescu.

Restu din 1883	273fl. 95er.
Perceptiuni	13fl. 10er.
	<hr/>
Sum'a	287fl. 05er.
Erogatiuni	— fl. —er.
	<hr/>
Restu	287fl. 05er.

XII. Fundatiunea Simionu Iosifu Popoviciu Paffy.

Restu din 1883	13.556fl. 24er.
Perceptiuni	1041fl. 86er.
	<hr/>
Sum'a	14.598fl. 10er.

Erogatiuni	835fl. — cr.
Restu	13.763fl. 10cr.

XIII. Fundatiunea Georgiu Popa.

Restu din 1883	1056fl. 08cr.
Perceptiuni	49fl. 49cr.
Sum'a	1105fl. 57cr.
Erogatiuni	50fl. — cr.
Restu	1055fl. 57cr.

XIV. Fondatiunea Foray din Soborsin.

Restu din 1883	651fl. 89cr.
Perceptiuni	310fl. 20cr.
Sum'a	683fl. 09cr.
Erogatiuni	— fl. — cr.
Restu	683fl. 09cr.

XV. Fundatiunea contelui „Colomanu Almásy“ din Chitighazu.

Restu din 1883	1741fl. 84cr.
Perceptiuni	94fl. 48cr.
Sum'a	1836fl. 32cr.
Erogatiuni	94fl. 07cr.
Restu	1742fl. 25cr.

XVI. Fundatiunea „Gavriilu Fauru“ in Lipov'a.

Restu din 1883	1500fl. — cr.
Perceptiuni	75fl. 97cr.
Sum'a	1575fl. 97cr.
Erogatiuni	37fl. 73cr.
Restu	1538fl. 24cr.

XVII. Fundatiunea „Gavriilu Fauru“ din Oradea-mare.

Restu din 1883	6305fl. 15cr.
Perceptiuni	313fl. 02cr.
	<hr/>
Sum'a	6618fl. 17cr.
Erogatiuni	301fl. 50cr.
	<hr/>
Restu	6316fl. 67cr.

XVIII. Fundatiunea de stipendii a comunei B.-Comlosiu.

Restu din 1883	1711fl. —cr.
Perceptiuni	32fl. 14cr.
	<hr/>
Sum'a	1793fl. 14cr.
Erogatiuni	—fl. —cr.
	<hr/>
Restu	1793fl. 14cr.

XIX. Fundatiunea de parastasu „Cristoforu Schiffmann“ din B.-Comlosiu.

Restu din 1883	700fl. 38cr.
Perceptiuni	33fl. 58cr.
	<hr/>
Sum'a	733fl. 96cr.
Erogatiuni	—fl. —cr.
	<hr/>
Restu	733fl. 96cr.

XX. Fundatiunea de ruga „Cristoforu Schiffmann“ din B.-Comlosiu.

Restu din 1883	235fl. —cr.
Perceptiuni	11fl. 27cr.
	<hr/>
Sum'a	246fl. 27cr.
Erogatiuni	—fl. —cr.
	<hr/>
Restu	246fl. 27cr.

Acestu reportu la propunerea comisiunei

Se primesce spre scire,— insarcinandu-se senatulu epitropescu ca se reguleze starea fondului capelei din Gaiu si despre resultatu ae reporteze la procsimulu Sinodu eparchialu.

Nr. 157. Raportandu-se asupra ratiociniului fundatiunei „Elen'a Ghiba Birta“ de pe anulu 1884 se constata cumca socotile acestei fundatiuni se afla in ordine buna si totodata pe bas'a acestor'a si a suprarevisiunei starea fundatiunei se stabileza :

Restu din anulu 1883	52.298fl. 57cr.
Perceptiuni	2446fl. 63cr.
	<hr/>
Sum'a	54.745fl. 20cr.
Erogatiuni	2005fl. — cr.
	<hr/>
Restu	52.740fl. 20cr.

Sinodulu primesce acestu reportu spre scire si voteza absolutoriulu pentru comitetulu fundatiunei.

Nr. 158. Reportandu-se asupra hartiei Consistoriului aradanu, cá senatu epitropescu, prin care acest'a cere dela Sinodu indrumare in privinti'a intrebuintarii si eventual-minte a restituirei prisosului, ce ar poté resultá din realitatile aceluor debitori, cari ar veni in proprietatea diecesei pe calea licitatiunei juditiare, dupa escontentarea definitiva a pretensiunei fondurilor diecesane,— in sensulu propunerei comisiunei epitropesci.

Sinodulu enuncia in principiu posibilitatea si admisibilitatea de restituire intréga séu partiala catra debitori séu familielu, a prisosului ce ar resultá ca dobanda din cumperarea realitatiloru din cestiune de catra fondurile diecesane dupa escontentarea definitiva a pretensiunei acestoru fonduri; acestu dreptu de hotarire se resérva inse Sinodulu eparchialu, si se poté admite numai din casu in casu si intre imprejurari binecuventate si binemotivate si numai la cererea motivata a partii interesate, carea se va inaintá catra Consistoriulu diecesanu, si de aici insocita de opiniunea acestui Consistoriu, se va substerne sinodulu eparchialu spre deliberare competente.

Nr. 159. Urmandu referad'a asupra reportulu prezentatu in urm'a conclusulu sinodalu de sub Nr. 141. 1884, in caus'a de zidire a unei case de inchiriatu pe

intravilanulu de langa biseric'a catedrala din Aradu, i urm'a propunerei comisiunei

Sinodulu ie la cunoscentia acestu reportu si totodata p bas'a planului de zidire si a preliminariului de spese inaintat cu acestu reportu Consistoriulu se autoriseza se intreprinda si efectueze acést'a edificare in timpulu celu mai scurtu si potri vitu, pe calea licitatiunei minuende si pre langa posibil'a crutiare de spese, éra la timpulu seu se insarcineza ca se faca des pre acést'a reportu la acestu Sinodu pentru censurare si aprobare

Nr. 160. Reportandu-se asupra petitiunei comitetulu parochialu din Siepreusiu prin care acest'a spre scopulu zidirei de scóla confesionala, cere acordarea unui imprumutu de 2000fl. din fondurile diecesane pe langa garantia personala a comitetulu parochialu, in sensulu propunerei comisiunei,

Sinodulu transpune acést'a petitiune Consistoriului diecesanu din Aradu spre decidere competente in sensulu regulamentelu in vigóre.

Nr. 161. Dupa aceste Georgiu Dringo reportoriulu comisiunei episcopesci, in caus'a fondurilu fóste comune, a fondulu preotiescu, a fondulu comunelu micste, apoi a pretensiunilu dubiose si de sub procesu si in fine a tuturoru depositelu reportéza, cumca comisiunea studiind si cercetandu socotile acestoru fonduri si confrontandu-le cu documentulu de predare si primire a delegatiunei sinodale, aprobatu deja din partea acestui Sinodu in sesiunea anulu trecutulu prin conclusulu de sub Nr. 129, a aflatu :

1. Cà socotile episcopiei diecesane, purtate dela 1 Ianuariu 1884, relativu la tóte fondurile, consuna intru tóte cu sumele espuse in documentulu citatu de predare si primire. —

2. Cà in conclusu sinodalu de sub Nr. 129. 1884 care sub punctulu 6 apróba activitatea delegatiunei sinodale, sa intemplatulu diferentia intre starea activa stabilita prin

conclusulu sinodalu, citatu aci, si intre starea activa stabilita prin documentulu de predare si primire.

Diferintiele aceste suntu:

I. La fondulu bisericescu clericalu.

Starea activa a acestui fond dupa documentulu de predare si primire alu delegatiunei sinodali cu finea anului 1883 presenta sum'a de . . . . . 298.434fl. 83cr.
 éra dupa conclusulu sinodalu citatu, numai . . . . . 289.435fl. 97cr.
 diferentia e: 8.998fl. 86cr.

Acésta diferentia e inse numai aparenta, si provine de acolo, pentruca la predarea fonduriloru din partea delegatiunei sinodale s'a predatu Consistoriului diecesanu si in bani gat'a o suma de . . . . . 14,270fl. 37cr.

si anume in modu cumulativu, pentru tóte fondurile transpuse dela Epitropi'a provisoria, fara a se indicá inse apriatu acea imprejurare cumca in acésta cifra se cuprinde deosebitu si suma de 8.998fl. 86cr. ce ar competá si formá partea de proprietate a acestui fondu din suma cumulata de mai sus, cea ce se vede si de acolo ca sumele cuprinse in punctulu I sub liter'a a) si b) din documentulu de predare si primire, cari la olalta constituescu cifr'a de 8.998 fl. 86 cr. in conclusulu sinodalu Nr. 129. 1884 liter'a A) nu se afla insirata ca si activ'a acestui fondu.—

II. La fondulu scolariu si auct'a.

Dupa documentulu de predare si primire starea activa a acestui fondu cu finea anului 1883 face . . . . . 55.667fl. 70cr.

éra dupa conclusulu sinodalu ci-
tatu sub B) starea acestui fondu se
presinta in sum'a de . . . . . 56.479fl. 01 $\frac{1}{2}$ cr.
diferintia: 811fl. 51 $\frac{1}{2}$ cr.

Acésta diferentia in plusu provine din aceea impreju-
rare, cumca in sesiunea anului trecut comisiunea sinodala
a statoritu dreptu activa a acestui fondu sum'a indicata
in operatulu de predare si primire a delegatiunei sinodale
fara de a subtrage inse din acésta suma totala pasiv'a a-
cestui fondu aretata in documentulu de predare si primire,
si carea este egala cu diferintia de 811fl. 51 $\frac{1}{2}$ cr.

III. La fondulu „Balla.“

Statulu activu alu acestui fondu
dupa documentulu de predare si pri-
mire la finea anului 1883 se pune cu 8280fl. 01cr.
ér dupa conclusulu sinodalu sus-
citatu liter'a D) cu . . . . . 8482fl. 23cr.
diferintia: 202fl. 22cr.

Diferinti'a acést'a de asemené in plusu provine de a-
colo, cà la revisiunea socotiloru din an. 1883 comisiunea
sinodala episcopéscă, din averea totala a acestui fondu pre-
sentata in operatulu delegatiunei cu 8482fl. 23cr. éra si nu
a substrasu pasiva acestui fondu indicata in acelu operatu
si de asemena egala cu diferintia acésta de 202 fl. 22 cr.

La propunerea comisiunei

Sinodulu primesce acésté desluciri si rectificări spre seire
si le incuvintéza.

Nr. 162. Urmandu apoi reportulu asupra socotiloru
fiecarui fondu in deosebi pe bas'a acestora statulu singu-
raticeloru fonduri cu finea anului 1884 se aréta si se sta-
bilesco precum urméza:

Restu
Percept
Erogati
Restu
Percept
Erogati
Se ob
se cuprinde
anlu 1876
precum si
societatu S
seminariulu
de 5557fl.
do evidinti
Restu
Percep
Eroga
Restu
Percept

I. Fondulu bisericescu clericalu.

Restu din 1883	298.434fl. 83 cr.
Perceptiuni	24.780fl. 33 ¹ / ₂ cr.
	Sum'a 323.215fl. 16 ¹ / ₂ cr.
Erogatiuni	14.662fl. 48 cr.
	Restu 308.552fl. 68 ¹ / ₂ cr.

II. Fondulu scolariu si auct'a.

Restu din an. 1883	55.667fl. 50 cr.
Perceptiuni	3194fl. 85 ¹ / ₂ cr.
	Sum'a 58.862fl. 35 ¹ / ₂ cr.
Erogatiuni	11.452fl. 44 ¹ / ₂ cr.
	Restu 47.409fl. 91 cr.

Se observa, cumca in cifr'a erogatiuniloru acestui fond se cuprinde si sum'a de 5557fl. 81¹/₂cr. carea inea in anulul 1876 s'a folositu la zidirea institutului teol.-pedag. precum si sum'a de 2500fl.— ca valoarea casei, donata de fericitulul Sav'a Arsiciu si carea intrandu deja in fondulu seminariulu, din acestu motivu din preuna cu sum'a citata de 5557fl. 81¹/₂cr. se pune aci in erogatiune si se sterge din evidinti'a acestui fondu.

III. Fondulu pensionalu.

Restu din an. 1883	15.727fl. 66 ¹ / ₂ cr.
Perceptiuni	1.745fl. 64 cr.
	Sum'a 17.473fl. 30 ¹ / ₂ cr.
Erogatiuni	286fl. 32 cr.
	Restu 17.186fl. 98 ¹ / ₂ cr.

IV. Fondulu „Balla.“

Restu din an. 1883	8.280fl. 01cr.
Perceptiuni	653fl. 12cr.
	Sum'a 8.933fl. 13cr.

intravilanulu de langa biseric'a catedrala din Aradu, in urm'a propunerei comisiunei

Sinodulu ie la cunoscintia acestu reportu si totodata pe bas'a planului de zidire si a preliminariului de spese inaintatu cu acestu reportu Consistoriulu se autoriseza se intreprinda si efectueze acest'a edificare in timpul celu mai scurtu si potrivit, pe calea licitatiunei minuende si pre langa posibil'a crutiare de spese, era la timpul seu se insarcineza ca se faca despre acesta reportu la acestu Sinodu pentru censurare si aprobare.

Nr. 160. Reportandu-se asupra petitiunei comitetului parochialu din Siepreusiu prin care acest'a spre scopulu zidirei de scola confesionala, cere acordarea unui imprumutu de 2000fl. din fondurile diecesane pe langa garantia personala a comitetului parochialu, in sensulu propunerei comisiunei,

Sinodulu transpune acesta petitiune Consistoriului diecesanu din Aradu spre decidere competente in sensulu regulamentelu in vigore.

Nr. 161. Dupa aceste Georgiu Dringo reportoriulu comisiunei episcopesci, in caus'a fondurilu foste comune, a fondului preotiescu, a fondului comunelu micste, apoi a pretensiunilor dubioase si de sub procesu si in fine a tuturoru depositelu reportoza, cumca comisiunea studiind si cercetandu socotile acestoru fonduri si confrontandu-le cu documentulu de predare si primire a delegatiunei sinodale, aprobatu deja din partea acestui Sinodu in sesiunea anului trecut prin conclusulu de sub Nr. 129, a aflatu:

1. Ca socotile episcopiei diecesane, purtate dela 1 Ianuaru 1884, relativu la tote fondurile, consuma intru tote cu sumele espuse in documentulu citatu de predare si primire. —

2. Ca in conclusu sinodalu de sub Nr. 129. 1884 care sub punctulu 6 aproba activitatea delegatiunei sinodale, sa intemplatu diferintia intre starea activa stabilita prin

conclusulu sinodalu, citatu aci, si intre starea activa stabilita prin documentulu de predare si primire.

Diferintiele aceste suntu:

I. La fondulu bisericescu clericalu.

Starea activa a acestui fond dupa documentulu de predare si primire alu delegatiunei sinodali cu finea anului 1883 presenta sum'a de	298.434fl. 83cr.
era dupa conclusulu sinodalu citatu, numai	289.435fl. 97cr.
	<hr/>
diferintia e:	8.998fl. 86cr.

Acésta diferintia e inse numai aparenta, si provine de acolo, pentruca la predarea fonduriloru din partea delegatiunei sinodale s'a predatu Consistoriului diecesanu si in bani gat'a o suma de . . . . . 14,270fl. 37cr.

si anume in modu cumulativu, pentru tóte fondurile transpuse dela Epitropi'a provisoria, fara a se indicá inse apriatu acea imprejurare cumca in acésta cifra se cuprinde deosebitu si suma de 8.998fl. 86cr. ce ar competá si formá partea de proprietate a acestui fondu din suma cumulata de mai sus, cea ce se vede si de acolo ca sumele cuprinse in punctulu I sub liter'a a) si b) din documentulu de predare si primire, cari la olalta constituescu cifr'a de 8.998 fl. 86 cr. in conclusulu sinodalu Nr. 129. 1884 liter'a A) nu se afla insirata ca si activ'a acestui fondu.—

II. La fondulu scolariu si auct'a.

Dupa documentulu de predare si primire starea activa a acestui fondu cu finea anului 1883 face	55.667fl. 70cr.
--	-----------------

éra dupa conclusulu sinodalu ci-
tatu sub B) starea acestui fondu se
presinta in sum'a de . . . . . 56.479fl. 01¹/₂cr.
diferintia: 811fl. 51¹/₂cr.

Acésta diferentia in plusu provine din aceea impreju-
rare, cumca in sesiunea anului trecut comisiunea sinodala
a statoritu dreptu activa a acestui fondu sum'a indicata
in operatulu de predare si primire a delegatiunei sinodale
fara de a subtrage inse din acésta suma totala pasiv'a a-
cestui fondu aretata in documentulu de predare si primire,
si carea este egala cu diferintia de 811fl. 51¹/₂cr.

III. La fondulu „Balla.“

Statulu activu alu acestui fondu
dupa documentulu de predare si pri-
mire la finea anului 1883 se pune cu 8280fl. 01cr.
ér dupa conclusulu sinodalu sus-
cítatu liter'a D) cu . . . . . 8482fl. 23cr.
diferintia: 202fl. 22cr.

Diferinti'a acést'a de asemenó in plusu provine de a-
colo, cà la revisiunea socotiloru din an. 1883 comisiunea
sinodala epítropésca, din averea totala a acestui fondu pre-
sentata in operatulu delegatiunei cu 8482fl. 23cr. éra si nu
a substrasu pasiva acestui fondu indicata in acelu aপরatu
si de asemenea egala cu diferintia acésta de 202 fl. 22 cr.

La propunerea comisiunei

Sinodulu primesce acésté desluciri si rectificári spre scire
si le incuvintéza.

Nr. 162. Urmandu apoi reportulu asupra socotiloru
fiecarui fondu in deosebi pe bas'a acestora statulu singu-
raticeloru fonduri cu finea anului 1884 se aréta si se sta-
bilesco precum urméza:

I. Fondulu bisericescu clericalu.

Restu din 1883	. . .	298.434fl. 83 cr.
Perceptiuni	. . .	24.780fl. 33 ¹ / ₂ cr.
		<hr/>
	Sum'a	323.215fl. 16 ¹ / ₂ cr.
Erogatiuni	. . .	14.662fl. 48 cr.
		<hr/>
	Restu	308.552fl. 68 ¹ / ₂ cr.

II. Fondulu scolariu si auct'a.

Restu din an. 1883	. . .	55.667fl. 50 cr.
Perceptiuni	. . .	3194fl. 85 ¹ / ₂ cr.
		<hr/>
	Sum'a	58.862fl. 35 ¹ / ₂ cr.
Erogatiuni	. . .	11.452fl. 44 ¹ / ₂ cr.
		<hr/>
	Restu	47.409fl. 91 cr.

Se obsérva, cumca in cifr'a erogatiuniloru acestui fond se cuprinde si sum'a de 5557fl. 81¹/₂cr. carea inca in anul 1876 s'a folositu la zidirea institutului teol.-pedag., precum si sum'a de 2500fl.— ca valórea casei, donata de fericitul Sav'a Arsiciu si carea intrandu deja in fondulu seminarialu, din acestu motivu din preuna cu sum'a citata de 5557fl. 81¹/₂cr. se pune aci in erogatiune si se sterge din evidinti'a acestui fondu.

III. Fondulu pensionalu.

Restu din an. 1883	. . .	15.727fl. 66 ¹ / ₂ cr.
Perceptiuni	. . .	1.745fl. 64 cr.
		<hr/>
	Sum'a	17.473fl. 30 ¹ / ₂ cr.
Erogatiuni	. . .	286fl. 32 cr.
		<hr/>
	Restu	17.186fl. 98 ¹ / ₂ cr.

IV. Fondulu „Balla.“

Restu din an. 1883	. . .	8.280fl. 01cr.
Perceptiuni	. . .	653fl. 12cr.
		<hr/>
	Sum'a	8.933fl. 13cr.

Erogatiuni	567fl. 39cr.
	<hr/>
Restu	8.365fl. 74cr.

V. Fondulu convictualu aradanu.

Restu din anulu 1883	8.517fl. 23cr.
si	

VI. Fondulu seminarialu „Rajacsics.“

Restu din anulu 1883	1.320fl. 49 ¹ / ₂ cr.
--------------------------------	---

ambele aceste două de pe urma fonduri, in urm'a conclusului sinodalu de sub Nr. 113. 1884, versandu-se in fondulu seminarialu, la acestu locu ca atari incetéza si se stergu din evidentia.

VII. Fondulu preotiescu.

Restu din an. 1883	72.752fl. 65cr.
Prescrieri	19.101fl. 66cr.
	<hr/>
Sum'a	91.854fl. 31cr.
Erogatiuni	6.183fl. 09cr.
	<hr/>
Restu	85.671fl. 22cr.

VIII. Fondulu comuneloru mixte.

Statulu activu a acestui fondu cu finea anului 1884 este	14.410fl. 40cr.
---	-----------------

IX. Pretensiunile dubiose si de sub procesu.

Statulu acestoru pretensiuni, remase inca in comunu cu dieces'a Caransebesiului, cu finea anului 1884 face la olalta sum'a de	11.486fl. 36cr.
---	-----------------

X. Depositele.

Statulu activu alu depositeloru la finea anului 1884 se constata precum urméza:

a) depozite consistoriale	35.948fl. 90cr.
b) depozite interinale și cautiuni	1.841fl. 44cr.
Sum'a	<u>37.790fl. 34cr.</u>

La propunerea comisiunii și în sensul amendamentului făcut de deputatul Dr. Nicolau Oncu

Sinodul primește acest raport spre știință, și în sarcina Consistoriului diecesan, ca acestă pe lângă socotile purtate și până acum să se pregătească și înainteze pe viitor inventariul regulat despre toate realitățile, care formează proprietatea diecesei.

Nr. 163. Comisiunea episcopescă prin raportoriul ei Ioan Belesiu aducându la cunoștință Sinodului, cum că socotile episcopilor parochiali despre averea bisericii, fundațiilor și școlilor se înaintează la Consistoriu fără documentele de percepțiuni și erogări, și cum că această împrejurare nu permite o censurare și revizuire eficace a acestor socoti, — această chestiune luându-se sub dezbateră, în urmă propunerii făcute de deputatul Dr. Nicolau Oncu

Sinodul în sarcină Consistoriului eparchial, ca acestă să revizuiască regulamentul pentru administrarea și revizuirea socotilor parochiali, și pregătind în această privință un proiect de: Regulament, pe acestă să-l substituie la proximu Sinodul spre dezbateră și decizie.

Nr. 164. De asemenea observându-se o restanță mare din taxele de cununii, precum și aceia, că lichidarea acestor, dispuse prin conclusele Sinodale de sub Nr. 193. 1879, 67. 1880 și 78. 1881, în unele protopresviterate încă nu s-a efectuat, — la propunerea comisiunii episcopesci,

Sinodul din nou dispune efectuarea concluserilor sinodale, aduse în această cauză, în sarcina fiind Consistoriului de a face cele de trebuință pentru efectuarea lor și despre rezultatul să raporteze la proxima sesiune sinodala.

Nr. 165. De asemenea comisiunea episcopescă convingându-se din evidența debitorilor fondurilor diecesane,

cumca unii dintre acești debitori se afla în restanția cu interesele de pe mai mulți ani după capitalele împrumutate din fonduri,—în sensul propunerii comisiunii,

Sinodul însărcinează Senatul epitropesc al Consistoriului eparchial, ca în această privință să proceda conform dispozițiilor §. 26. din Regulamentul provizoriu pentru administrarea fondurilor și fundațiilor diecesane.

Nr. 166. Relativ la alimentarea elevilor din alumnou comisiunea informându-se că îngrijirea acestora în ceea ce privește viptul este cam slabă, încât numai de trei ori pe săptămână capeta mâncare de carne, la propunerea comisiunii,

Se recomandă Consistoriului să amelioreze viptul alumnurilor astfel, ca afară de posturile prescrise și încât să permită limitele bugetului să li se deie mâncare de carne de 5 ori pe fiecare săptămână.

Nr. 167. În ceea ce privește restanțiile de didact de la elevii institutului ped.-teol., precum și restanțiile de taxă de la procesele divorțiale și de la examenele de calificare,—în urm'a propunerii comisiunii,

Consistoriul să însărcineze să poartă pe venitoriu o evidență atât despre didact, cât și despre taxele de la procesele divorțiale și de la examenele de calificare regulându-se totodată chestiunea didactului prin un proiect de regulament redigat cu privire la absolvirea de sub didact a acestor elevi, cari dovedesc de o parte săracia și de alta parte purtare bună morală și diligență și progres în studiu,—având să substerne acest regulament la proșim'a sesiunii sinodale ordinare spre dezbateri și aprobare.

Nr. 168. Raportul senatului epitropesc arădian prin care se arată că socotile tipografiei diecesane nu s'au putut revedea, din motiv că acestea nu sunt făcute după formulele prescrise, și cumca acestea se vor substerne la proșim'a sesiunii sinodale, la propunerea comisiunii

Se îe la cunoștință.

Nr. 169. In legatura cu aceste socotile fondurilor si fondatiunilor administrate de senatulu epitropescu aflandu-se in ordine si esacte, la propunerea comisiunei,

Sinodulu votéza absolutoriu senatului epitropescu alu Consistoriului din Aradu pentru tóte socotile anului 1884.

Nr. 170. Nicolau Zigre referentu alu comisiunei organisatóre reportandu asupra propunerei facute de deputatulu Ioanu Bica, relativu la numirea de Ucurisiu-Beliu, alu protopresviteratului de pana acum Beliu, in sensulu propunerei comisiunei

Sinodulu estrada acésta propunere Consistoriului din Oradea mare, pentru desbatere si opiniune.

Cu aceste, siedintia radicandu-se la 8 óre séra cea procsima se anuncia pe 7/19 Apriliu la 9 óre diminétia.

Dr. Nicolau Oncu, m. p.

notariu sinodului.

Acestu protocolu s'a cetitu si autenticatu in siedinti'a comissiunei Sinodale de autenticare tienuta in Aradu 20 Apriliu 1885.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Dr. Nicolau Oncu, m. p.

Davidu Nicóra, m. p.

Dr. Georgiu Popa, m. p.

Ioanu Belesiu, m. p.

Vasiliu Mangra, m. p.

Ignatie Papp, m. p.

Siedinti'a XII.

s'a ținutu in Aradu la 7/19. Aprilie 1885, la 10 óre nainte de amédiadi.

Președinte: Prea Sântia Sa Domnulu Episcopu diecesanu: *Ioanu Metianu.* **Notariu:** *Dr. Iuliu Bonciu.*

Nr. 171. La ordinea dilei se pune raportulu comis-siunei bugetarie, carea prin reportoriulu ei Davidu Nicóra propune, si

Sinodulu votéza bugetulu cassei.

Nr. 172. Spre a se poté efeptuí mai cu inlesnire res-taurarea senatelorú scolare si epitropesci a-le ambelorú Con-sistorie la propunerea Présantiei Sale se suspinde siedinti'a pre 10 minute; ér dupa redeschidere si dupa ce la ape-lulu nominalu respundu 46 deputati presenti

Se procede la alegerea membrilorú Senatelorú scolare si epitropesci a-le ambelorú Consistorie, si comissiunea organisa-tória se insarcinéza a constatá resultatulu scrutiniului.

Nr. 173. Se pune la ordinea dilei continuarea ra-portului comissiunei epitropesci carea prin reportoriulu ei Ioanu Belesiu propune,

Si sinodulu dupa ce enuncia imbinarea bugetelorú ambe-lorú Consistorie in unu singuru bugetu, luandu de basa proiecc-tulu, prezentatu de ambele Consistorie votéza bugetulu pentru esercitiulu anului 1886 cu urmatórele modificari.

1. Conformu conclusului luatu in sesiunea actuala a Sino-dului eparchialu se induce in rubrica Senatului bisericescu dela Oradea mare suma de 800 fl. v. a. cá salariu pentru catiche-tulu gr. or. dela gimnasiulu gr. catolicu din Beiusiu.

2. Reducerea onorariului profesorelui de higiena dela in-stitutulu pedagogico-teologicu dela 400 fl. la 300 propusa de Consistoriu cá nemotivata nu se adópta si se sustiene si pre-venitoriu sum'a de 400 fl. incát inse Consistoriulu aradanu afla de necesariu a face vre-o stramutare in propunerea studiului hi-

gienei eventualminte imbinandu acést'a catedr'a altui profesoru — se aviséza a face o propunere motivata in acésta privintia.

3. In vederea, ca sinodulu nu s'a pronuuciatu in principiu asupra sistemisarii unui postu de esactoru diecesanu la Consistoriulu din Aradu, sum'a de 800 fl. indusa in proiectulu de bugetu, presentata de Consistoriu, cá salariu pentru unu esactore se sterge din bugetu. Astfeliu bugetulu se votéza in sumele ce urméza :

A) BUGETULU

Consistoriului aradanu pe anulu 1886.

I.

Senatulu strensu bisericescu.

1. Salariulu asesorului ordinariu	1200fl.
2. Salariulu directorelui institutului teol.-ped.	1200fl.
3. Salariulu profesorului de teologie ordinariu	1000fl.
4. Salariile a loru 2 profesori de teol. a) 900	1800fl.
5. Salariulu profesorului de cantu	300fl.
6. Onorariu cathichetului la gim. reg. din Arad	200fl.
7. Onorariu la alti cathicheti	75fl.
8. Cuota sidoxiei episcopesci dela consist. din Arad	1900fl.
9. Diurne si viaticu la esmisiuni consistoriali	200fl.
10. Ajutórie bisericiloru serace	600fl.
11. Spre scopuri de caritate	100fl.
12. Secretariului metropolitanu	500fl.
13. Consistoriului metropolitanu	500fl.
14. Tiparituri	225fl.
15. Conservarea edificieloru	200fl.
16. Spese neprovediate	60fl.

Sum'a : 10.060fl.

II.

Senatulu de scóle.

1. Salariulu asesorului ordinariu	1200fl.
2. Salariulu la 2 prof. de prepar. a) 1000	2000fl.

3. Salariulu unui profesoru de preparandie	900fl.
4. Salariulu unui profesoru de preparandie	800fl.
5. Onorariu profesorului de higiena	400fl.
6. Onorariu profesorului de caligrafie	300fl.
7. Onorariu profesorului de corulu vocalu	500fl.
8. Onorariu profesorului de gimnastica	100fl.
9. Pensiunea aloru doi prof. emeriti (cuota dela consistoriulu Arad)	660fl.
10. Simbri'a servitoriului la institutu	250fl.
11. Diurne si viaticu la esmisiuni consistoriali	200fl.
12. Tiparituri	200fl.
13. Recuisite de invetiamentu	200fl.
14. Asecurarea, conservarea edificieloru si contrib.	500fl.
15. Lemne si lumini la institutu si alumneu	400fl.
16. Ajutoriu scóleloru serace	800fl.
17. Ajutoriu invetiatoriloru seraci	200fl.
18. Stipendii	1200fl.
19. Sustienerea internatului de institutu	3000fl.
20. Pentru pregatirile de scoli superióre confes.	2000fl.
21. Pentru scól'a de fetitie	1000fl.
22. Spese neprovediute	200fl.
	Sum'a : 17.010fl.

III.

Senatulu epitropescu.

1. Salariulu asesorului ordinariu	1200fl.
2. Salariulu secretariului consistorialu	800fl.
3. Salariulu controloru-contabilului consistorialu	1000fl.
4. Onorariu cassariului consistorialu	200fl.
5. Onorariu fiscului consistorialu	400fl.
6. Onorariu defensorelui matrimonialu	100fl.
7. Onorariu fiscului consistorialu onorariu	100fl.
8. Salariulu archivariului consistorialu	600fl.

9. Dotatiunea cancelistiloru consistoriali	1000fl.
10. Simbri'a servitoriului consistorialu	240fl.
11. Lemne de incalditu	200fl.
12. Tiparituri	200fl.
13. Recvisite de scrisu si lumini	200fl.
14. Diurne si viaticu la esmisiuni consistoriali	200fl.
15. In spesele sinodului eparchialu	1200fl.
16. In spesele congresului nationalu	1000fl.
17. Spese neprevedute	200fl.
	<hr/>
	Sum'a : 8.840fl.

Recapitulare.

I. Senatulu strensu bisericescu	10.060fl.
II. Senatulu scolariu	17.010fl.
III. Senatulu epitropescu	8.840fl.
	<hr/>
	Sum'a totala : 35.910fl.

Acoperirea

lipseloru totale preliminate in suma de 37.610 fl.

1. Din contributiunea de unu cruceriu	3000fl.
2. Din sidoxi'a episcopésca	1900fl.
3. Din tacsele de cununii a) 50 cr.	2000fl.
4. Din interesele capitalului fond. generalu	200fl.
5. Din didactrulu teologiloru	200fl.
6. Din ajutoriu de statu	9000fl.
7. Din fondulu bisericescu	13.500fl.
8. Din fondulu scolariu si auct'a	2000fl.
9. Din fundatiunea „Paffy“	600fl.
10. Din fundatiunea „Balla“	400fl.
11. Din cota de administr. din fond. preotiescu	1000fl.
	<hr/>
	Sum'a : 34.800fl.

Bilantiu.

Spesele	35.910fl.
Acoperirea	34.300fl.
	Deficitu: 1610fl.

care se va acoperi din economisarile anului 1885 si respective 1886.

B) BUGETULU

Consistoriulul din Oradea-mare pe anulu 1886.

I.

Pentru Consistoriulu plenariu.

1. Salariulu presiedintelui Vicariu Episcopescu	2400fl.
2. Salariulu secretariului consistorialu	1200fl.
3. Salariulu fiscului consistorialu	200fl.
4. Salariulu archivariului consistorialu	600fl.
5. Remuneratiune pentru unu diurnistu	120fl.
6. Spese de caletoria in cause plenare	50fl.
7. Spesele sinodale	700fl.
8. Spesele congresuale	1000fl.
9. Competinti'a sidoesiala episcopésca	600fl.
	<hr/>
Sum'a:	6870fl.

II.

Pentru Senatulu bisericescu.

1. Spre ajutorarea bisericeloru seraco	500fl.
2. Spese de caletoria in cause bisericesci	100fl.
3. Pentru catichetu la gimnasiu din Beiusiu	800fl.
	<hr/>
Sum'a:	1400fl.

III.

Pentru senatulul scolaru.

1. Salariulu referintelui scolaru	1200fl.
2. Pentru remunerarea catichetiloru dela scólele medie si normale din Oradea-mare, Beiu-siu, Salont'a si Debretienu	200fl.
3. Spese de caletorie in cause scolare	100fl.
	<hr/>
Sum'a :	1500fl.

IV.

Pentru Senatulul epitropescu.

1. In contributiune si ecuivalentu	100fl.
2. Conservarea edificiului consistorialu	100fl.
3. Servitoriului de cancelaria a) 15fl. la luna	180fl.
4. Lemne de focu pentru cancelaria	60fl.
5. Recuisite de scrisu	50fl.
6. Luminarea cancelariei	25fl.
7. Tiparituri	150fl.
8. Instruirea cancelariei	40fl.
9. Spese de caletorie in cause epitropesci	50fl.
10. Onorariu cassariului consistorialu	50fl.
11. Spese neprevedute	50fl.
	<hr/>
Sum'a :	855fl.

Recapitulare.

I. Resortu	6870fl.
II. Resortu	1400fl.
III. Resortu	1500fl.
IV. Resortu	855fl.
	<hr/>
Sum'a totala :	10.625fl.

Acoperirea bugetului.

1. Restulu sperativu alu cassei ce va resultá la finea anului curinte prin economisari	1600fl.
2. Ajutoriulu de statu	6000fl.
3. Contribuiri eparchiale de 1 cr.	1200fl.
4. Competinti'a sidocsiala curenta si restantie	700fl.
5. Interese si tacese diverse	400fl.
	<hr/>
	de totu: 9900fl.

Nr. 174. In considerarea impregiurării ca comissiunea epitropésca are multe agende, si pentruca sinodulu se póta pertractá, indata la inceputu lucrările meritorie la propunerea comissiunei

Sinodulu decide, ca membrii mai de aprópe ai comissiunei epitropesci sè se intrunésca cu trei dile inainte de deschiderea sesiunei viitóre sinodale, si se pregatésca lucrările pentru sinodu.

Nr. 175. Comissiunea organisatória incredintiata cu constatarea rezultatului scrutiniului aréta, ca pre bas'a si-duleloru de votisare, pentru postulu de asesoru in senatulu bisericescu dela Oradea mare, parintele protopresviteru Petru Suciu a intrunitu 23 de voturi, ér Preasanti'a Sa in considerarea, ca in casulu de facia obvine paritate de voturi, votéza si Preasanti'a Sa,

Si sinodulu prochiana pre parintele Petru Suciu de asesoru onorariu bisericescu, ér Preasanti'a Sa conform dispusetiuniloru §-lui 116 din statutulu organicu apróba acést'a alegere.

Nr. 176. Pentru senatulu scolariu dela Consistoriulu oradanu a intrunitu : parintele Ignatiu Papu 24 de voturi; ér ca asesori onorari :

1. Elia Bochisiu 45 voturi.
2. Teodor Lazaru 45.
3. Paul Papu 45.
4. Nicolau Zigre 44.

5. Georgiu Morarescu 44.

6. Dr. Florian Duma 23.

pentru cestu din urma votéza si Preasanti'a Sa, si astfeliu a intrunitu majoritate absoluta; ér in senatulu epitropescu a intrunitu voturi de asesori onorari:

1. Teodor Vaida 45.

2. Ioan Papu 45.

3. Ioan Bibescu 45.

4. Ioan Gherlanu 45.

5. Ioan Glitie 44.

6. Ioan Catuna 44.

7. Vasiliu Papu din Topa 24.

8. Paul Gavrilette 25.

Sinodulu ii prochiama de asesori alesi; ér cu privire la impregiurarea ca in senatulu scolariu intrunindu majoritatea absoluta numai 7 membri, si astfeliu au remasu dóue locuri vacante de asemenea ca si in senatulu epitropescu unu locu vacantu si in considerarea ca acésta siedintia este cea din urma, si numai este timpu pentru o noua votisate, sinodulu decide, ca cele doue locuri remase vacante in senatulu scolariu, sè se deplinésca in sesiunea viitória, prin alegere restrinsa intre Iustin Bogdanu, Paul Fassie, Ioan Pinteru, cari au intrunitu câte 22 de voturi si intre Petru Ionasiu si Teoder Papp, cari au intrunitu câte 21 de voturi; ér loculu vacantu din senatulu epitropescu sè se deplinésca prin alegere restrensa intre Ioan Pinteru cu 22 voturi, Demetriu Drimbea cu 21 voturi si Iosif Nagy cu 20 voturi.

Nr. 177. Pentru senatulu scolariu alu Consistoriulu aradanu,

ca asesoru ordinariu a intrunitu Dr. Georgiu Pop'a 40 voturi, ér ca asesori onorari a intrunitu voturi:

Ioan Popoviciu Desseanu 46.

Georgiu Craciunescu 46.

Vincentiu Babesiu 45.

Paul Rotariu 44.

Ioan Cióra 38.

Dr. Atanasie Siandoru 34.

Iosif Gradinariu 34.

Iosif Botto 26.

Lazar Ionescu 24.

Georgiu Popoviciu 24.

er in senatulu epitropescu ca asesoru ordinariu:

David Nicora 46.

ca asesori onorari:

Georgiu Feieru 46.

Mihaiu Sturza 45.

Demetriu Bonciu 45.

Iosif Besanu 45.

Aureliu Suciu 44.

Emanuilu Ungureanu 43.

Georgiu Purcariu 43.

Dr. Nicolau Oncu 42 si

Adalbert Mihailoviciu 23.

pentru carele votandu si Preasanti'a Sa intrunescu astfelu
maioritatea absoluta.

Sinodulu ii prochiama de alesi, er cu privire la locul vacantu de asesori mireni in senatulu de scóle decide a se face alegere restrinsa intre Demetriu Romanu cu 20 de voturi, Mircea B, Stanascu cu 17 voturi, Emericu Andreescu cu 16 voturi, si Dr. Iosif Gallu cu 14 voturi, de asemenea cu privire la locurile remase vacante pentru 2 asesori din cleru se decide a se face alegere intre Paul Tempea cu 22 voturi, Demetriu Marcu 20 voturi, Ignatiu Papp 16 voturi si Constantin Popoviciu cu 7 voturi.

Nr. 178. Cu autenticarea protocóleloru sinodali
se incredintiéza deputatii sinodali din locu.

Nr. 179. Comisiunea bisericésca prin reportoriulu ei Vasiliu Mangra cu privire la proiectulu de regulamentu pentru depunerea esamenului de cualificatiune preotiésca, prezentatu de Consistoriu propune, si

Sinodulu restituie acestu proiectu Consistoriului pe langa insarcinarea ca se asculte opiniunea corpului profesoralu dela institutul teologicu.

Nr. 180. Preasanti'a Sa, parintele Episcopu presiedinte luandu cuventulu multiamesce membriloru sinodali pentru zelulu si interesulu aretatu si cu acést'a ocasiune facia de causele bisericesci si implorandu darulu lui Dumnezeu asupra lucrariloru acestui Sinodu si asupra tuturor membriloru, dechiara sesiunea actuala de inchisa.

Dupa acésta luandu cuventulu deputatulu Vincentiu Babesiu, constata cá mai cu séma sub impresiunea cuventulu de deschidere in carele se aréta progresele facute in timpul de 10 ani si sub impresiunea, ca nu se potu cugeta imprejurari, in care se nu potem progresá, lucrarile sinodului din sesiunea actuala au decursu in cea mai frumósa armonia si in dragoste fratiésca, cea ce este a-se atribuí in prim'a linie zelului desvoltatu de Preasanti'a Sa precum si tactului manifestatu in conducerea lucrariloru. Se simte deci datoriu a exprime in numele Sinodului multiamita si recunoscintia Preasantie Sale, *Ddiu se-lu tiená intru multi ani* ca se póta continuá frumósele lucrari incepute pentru regenerarea si inaintarea bisericeii.

Dr. Iuliu Bonciu, m. p.
notariu sinodala.

Protocolulu de facia sa cetitu si autenticatu de comisiunea sinodala autenticatóre la 20. Aprilie, (2. Maiu) 1885.

Ioanu Metianu, m. p.

Episcopu.

Davidu Nicóra, m. p.

Augustin Hamsea, m. p.

Dr. Giorgiu Popa, m. p.

Ignatie Papp, m. p.

Ioanu Belesiu, m. p.

Dr. Nicolau Oncu, m. p.